

Uvodnik

Danijel Devetak

Lipa bo še zelenela

Za nami je Prva konferenca slovenskih glasbenikov iz sveta in Slovenije, ki jo je od 13. do 15. septembra priredil Svetovni slovenski kongres. Še enkrat je Goriška zaživela kot idealno prizorišče srečanja med ljudmi, ki se želijo povezovati in skupaj zreti v prihodnost. Marsikateremu udeležencu bodo ostale vtisnjene v spomin besede predsednika vlade Republike Slovenije Janeza Janše, ki je na odprtju posveta to še potrdil, ko je rekel, da glasba "prestopa ustvarjene in namišljene meje in povezuje ljudi tam, kjer jih beseda vedno ne more." Pohvalil je prizadevanja Svetovnega slovenskega kongresa, ki z uspešnimi in odmevnimi strokovnimi srečanji skrbi za ohranjanje medsebojnega prijateljstva in pripadnosti slovenstvu med vsemi rojaki po svetu. "Danes moramo sklepati prijateljstva in zavezništva, da bomo močnejši in ustvarjalnejši na poti k našemu cilju."

Posvetu so dali dragocen delež najuglednejši slovenski strokovnjaki, ki so navzoče spomnili, da je "glasba skrita duša jezika, zgovoren zrcalni duhovni odraz človeka, najintimnejši izraz kulture posameznika" (Ivan Florjanc); da je "glasbena narava živa, odprta, nenehno spreminjajoča se skrivnost" (Lojze Lebič). Opozorili pa so tudi, da je prepozost "matična Slovenija do glasbenikov po svetu gluha. Pa bi mogli postati naše obzorje..." (Lebič). In še: "Manjšina je barometer družbene zrelosti večine. Vprašanje je, kako neki narod skrbi za svojo manjšino. Če je ta narod zrel in je že na stopnji demokratičnega razmišljanja, bo vedel, da s tem, ko skrbi za manjšino, skrbi tudi za sebe, za svoj obstoj."

Prva konferenca je bila lepa priložnost, ko se je kar nekaj glasbenikov ter zastopnikov glasbenih in kulturnih ustanov iz italijanskega in avstrijskega zamejstva, pa tudi izseljenstva srečalo s kolegi iz matične domovine. Ti so v več primerih sami priznali, da niso poznali razsežnosti in bogastva slovenske glasbene ustvarjalnosti izven meja domovine. Sprožil se je proces tkanja vezi in stikov, ki - upamo - bo privedel do večjega medsebojnega spodbujanja in sodelovanja. Za marsikaterega zamejskega glasbenika bo odslej Ljubljana bližja, ponos na matično domovino še večji. Tudi "tretja Slovenija" - izseljenci - bo odslej bližja matici, saj so se mnogi rojaki iz Slovenije končno le zavedeli, da so številni odlični glasbeniki slovenskega rodu po svetu njihovi najboljši ambasadorji. Zgovorno je dognanje nekaterih udeležencev, ki so vse bolj prepričani, da bi bilo potrebno na novo napisati glasbeno zgodovino Slovencev, tako, ki bi bila popolnejša in pravičnejša do vseh. Enkratno doživetje je bilo vzdušje po koncertu v Kulturnem centru v Gorici: medtem ko so ob obloženih mizah na dvorišču kulturnega hrama slovenski glasbeniki iz Italije, Avstrije, Slovenije, ZDA, Kanade in Argentine sproščeno kramljali sredi množice, so pevci zbora Hrast pod lipami (!) začeli peti naše, slovenske pesmi. Vsi smo bili eno: čudež slovenske duše! V trdnem upanju, da izsledki in sklepi konference ne bodo zveneli v prazno...

Pogovor

Prekmurski kantavtor Vlado Kreslin o svoji karieri od Martina Krpana do Malih bogov in Beltinške bande

3

Janez Janša na državni proslavi ob dnevu vrnitve Primorske k matični domovini na Cerju

Foto L. Caharija

Sv. oče v Nemčiji, jeza Alahovih sinov in krščanska ateistka Oriana Fallaci Benedikt XVI. in datumi duha

Ob izvolitvi kardinala Ratzingerja sem v Novem glasu objavil članek z naslovom *Einstejn in Ratzinger ter njuna domovina Nemčija*. Hvala sem uredništvu, da mi ni spremenilo naslova. V ponedeljek, 18. aprila 2005, je Nemčija obhajala 50-letnico smrti Alberta Einsteina in obenem 100-letnico njegove teorije o relativnosti. V Sikstinski kapeli v Rimu so popoldne kardinali začeli z volitvami novega papeža. Na večer istega dne se je iz dimnika pokadil črn dim, papež ta dan še ni bil izvoljen. Osebnost sem si želel, da bi se Einstejnova obletnica in izvolitev novega papeža ujela. Toda zgodilo se je en dan kasneje. Sveti, božji Duh, si je vzel še en dan časa. Da nadgradi človeško z Božjim. Da temu možu, po inteligenci podobnemu Einstejnu, podari obzorja in šanse vesoljnega božjega kraljestva, kjer se človeško "nemo-goče" spreminja v "mogoče", kjer se "staro" uporabi in se rojeva "novo"..., kjer je teorija o relativnosti do konca relativna!

Zanimivo, da ta "en dan kasneje" še naprej spremlja Benedikta XVI. 11. septembra 2006, ob peti obletnici letalskega bombnega napada v New Yorku, je sveti oče preživel v Altöttingu, v Marijinem romarskem svetišču, kjer je imel mašo pred Marijino romarsko baziliko; tih je molil pred "črno Marijo", posvetil je tudi novo kapelo, namenjeno češčanju Najsvetejšega. V Altöttingu, duhovnem srcu Bavarske, ki ga letno obišče nad milijon romarjev, tistega 11. septembra papež ni spregovoril niti ene besede o terorizmu. Le molil je v tihoti. Vsi, ki smo njegovo četrto potovanje po Bavarski od bližje spremljali, smo imeli občutek, da je Benedikt XVI. načrtno izbral romarski kraj Altötting prav 11. septembra. Ta črni dan, ki je pred petimi leti spremenil podobo sveta, je sveti oče položil Mariji v naročje, v globoki in tihi molitvi pred Marijinim kipom. Münchenskemu kardinalu Fridrichu Wetteru je izročil dragocen prstan, ki ga je od svoje družine prejel ob škofovskem posvečenju, zelo drag in osebni spomin, in ga prosil, naj bo od sedaj naprej pri Mariji. To je jasno znamenje, da je Mariji s prstanom izročil tudi sebe in svoje poslanstvo graditelja mostov, pontifexa, apostola dialoga, sožitja in miru. Vsak dan pred Marijinim kipom ob 18. uri molijo rožni venec zanj. Vsak dan je tudi on ob 18. uri molitveno povezan s priljubljenim bavarskim svetiščem Altötting. Zgodilo se je dan kasneje, na univerzi v Regensburgu.

V torek, 12. septembra popoldne, je po slovesnem evharističnem bogoslužju, ki se ga je udeležilo okrog 260.000 ljudi, imel imenitno predavanje v veliki dvorani univerze, kjer je od leta 1969 do 1977 sam poučeval teologijo. Predaval je o odnosu med vero in razumom. "Biblična vera, grška misel in rimska dediščina, to je ustvarilo Evropo in to ostaja tudi njen temelj," je zatrdil. Na Zahodu smo zožili pojem razuma, zato kot tak ne more biti pravi in trdni temelj dialoga kultur in dialoga svetovnih verstev. Razum je veliko širši, kot ga pojmuje in opredeljuje današnja znanost. Bog, v katerega verujemo, je razumni Bog, Bog Logosa, to je: besede, smisla, ustvarjalne racionalnosti. Dotaknil se je tudi vprašanja odnosa med vero in nasiljem. "Bog se ne veseli krvi; vera je sad duše, ne telesa." Vsako nasilje v veri je skregano z bistvom Boga in človeške duše. In ker je omenil Mohameda in si ga dovolil tudi interpretirati ter zatrditi, da je sveta vojna, jihad, proti Bogu, si je nakopal jezo in užaljenost Alahovih sinov širom po svetu.

Gre za popolen nesporazum. Kdor je hotel iskati dlako v jajcu, jo je seveda našel. Protesti proti papežu v islamskem svetu so kot nalašč voda na mlin sovražstva in verskega fanatizma skrajnežev. Prav jim je prišlo, da so se za nekaj metrov nadgradili zid sovražstva, ki že ločuje arabski svet od Evrope in Amerike. Arabski študentje v Evropi in Ameriki, tako pravijo statistike, sodijo med najboljše in najbolj uspešne študente. Kako to, da v arabskih muslimanskih deželah ne more priti do treznejših in bolj razumnih presoj in reakcij? So vso pamet izvozili?

Papeževo predavanje je bilo namreč usmerjeno v iskanje sožitja in dialoga. Kot prodoren teolog in akademik je papež Ratzinger šel v globinsko in kritično analizo razvoja krščanstva in ponudil koncept "odprtega razuma" za temelj dialoga med kulturami in verstvi. Njegovo predavanje je bilo široko, dialoško, odprto. Prepričan sem, da bo s časom dobilo drugačno, zelo pozitivno in konstruktivno razsežnost. Morda (upajmo!) tudi v arabskem svetu. V četrtek, 14. septembra, se je po obisku Freisinga, starodavnega sedeža sedanje münchensko-freisinske škofije, vrnil v Rim. En dan za tem? Da! V rokovniku Duha je dan potem bilo zapisano še nekaj. V Firencah je v starosti 77 let umrla svetovno znana novinarka Oriana Fallaci. Po 11. septembru 2001 je napisala odmevno knjigo *Bes in ponos*.

Sledila ji je knjiga *Moč razuma*, ki je izšla leta 2004. Istega leta je napisala svojo zadnjo knjigo *Apokalipsa*: Oriana Fallaci intervjuje samo sebe. Prodanih je bilo nad 20 milijonov njenih knjig po vsem svetu. V vseh treh knjigah se zagrizeno bori proti islamskemu radikalizmu, fanatizmu in terorizmu. Srečo sem imel, da sem letos v počitnicah z zanimanjem in navdušenjem prebral vse tri omenjene knjige. Sama sebe je vedno imenovala krščanska ateistka, kot taka je tudi umrla. Toda veste kako? Ob odhodu s tega sveta jo je za roko držal msgr. Rino Fisichella, rektor papeške univerze v Rimu. V New Yorku, ki si ga je že dalj časa izbrala za svoj drugi dom, je monsinjorja, s katerim sta se pogovarjala o smrti in večnem življenju, prosila, da jo ob odhodu s tega sveta spremlja, vendar ji mora obljubiti, da je ne bo poskušal spreobračati. "Vem, da je začutila Sveto. Nisem ji dal bolniškega maziljenja. Le za roko sem jo držal do konca. Krščanstvo je bilo zanjo varno sidro, kulturno bogastvo, duhovna moč. Ni imela daru vere. Vendar si ga je vedno želela. Provocirala je islam tudi zato, da bi Zahodu dopovedala, naj ne zapusti Cerkve, in Cerkvi, naj ne zapusti Zahoda." Tako je dan po njeni smrti komentiral Rino Fisichella v časopisu, ki je bil Fallacijevi zelo pri srcu, v dnevniku Corriere della sera (str.5; 15. september 2006).

Fallacijeva je tudi zelo cenila osebo papeža Benedikta XVI. Msgr. Fisichella ji je omogočil tudi privatno avdienco pri papežu pred dobrim letom, 23. avgusta 2005. Po srečanju s papežem je svojemu duhovnemu voditelju in zaupniku dejala, da je v papežu Ratzingerju odkrila vrojeno ljubeznivost in dobroto ter globino misli. Tudi papežu je bila všeč. Srečanje je bajte potekalo pod sloganom "moč razuma", kar je tudi naslov njene druge knjige v trilogiji in kar je bila tudi vsebina papeževega predavanja v Regensburgu. Ob novici njene smrti je papež na kolenih molil zanj. Za krščansko ateistko, pomislite! Na njeni omarici je do zadnjega diha hranila papeževo knjigo o Evropi, v katero ji je napisal posvetilo.

Še nekaj prodornega je zapisala krščanska ateistka. "Benedikt XVI.? Veliko mu jih bodo ušpičili! Mučili ga bodo zaradi preprostih resnic, ki jih nosi v sebi."

V Regensburgu si je papež nakopal križ. Da, še več! Stopil je s Kristusom na križ. Stopil je v pravo smer! Na tej poti pričevanja za toleranco križa, za dosledno nenasilje, za mir v Kristusovem imenu mu ne moremo želeli drugega kot: Benedikt, bodi zdrav in pogumen!

Zvone Štrubelj

Sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu Zorko Pelikan na obisku

Konstruktivno o še boljšem sodelovanju

V Gorici je bilo minuli četrtek na sedežu SKGZ v KB centru srečanje med državnim sekretarjem za Slovence v zamejstvu in po svetu Republike Slovenije Zorkom Pelikanom in najvišjimi predstavniki krovnih organizacij SSO in SKGZ, nakar se je vodja urada za Slovence v zamejstvu in po svetu Republike Slovenije sestel še s predstavnik slovenskih glasbenih šol, ki sta Glasbena matica in Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel. Na srečanju, ki so ga udeleženci sestanka ocenili za doberga in koristnega za obe strani, so se pogovarjali predvsem o nadaljnjem sodelovanju med krovnicima organizacijama Slovencev v Italiji in RS, dosedanje delo pa ocenili kot zelo dobro. Državni sekretar za Slovence po svetu in v zamejstvu Republike

Slovenije Zorko Pelikan je po srečanju, ki je potekalo za zaprtimi vrati, povedal, da so odnosi med matično državo in slovensko narodno manjšino v Italiji dobri, da pa so se želeli srečati z delegacijama krovnic organizacij SSO in SKGZ, ki sta ju vodila predsednika Drago Štoka in Rudi Pavšič, ker bi radi sodelovanje še poglobili, predvsem pa so hoteli od predstavnikov slovenske manjšine izvedeti, kako je z izvajanjem zaščitnega zakona za slovensko narodno manjšino v Italiji.

Vodja Urada Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki deluje v okviru Ministrstva za zunanje zadeve RS, Zorko Pelikan je še dejal, da se Slovenija "noče in tudi nima namena vtikati v notranje zadeve Italije, zaveda pa se pomena slovenske

narodne skupnosti v Italiji in zato hoče iz prve roke izvedeti, kakšno je njeno stanje, predvsem pa, zakaj Italija še ne izvaja zaščitnega zakona za slovensko narodno manjšino". Na srečanju, tako je povedal Zorko Pelikan, pa so spregovorili tudi o nedavno sprejetem zakonu RS za Slovence, ki živijo izven meja RS, in se dogovorili za nadaljnje sodelovanje, ki pa je po njegovem že vsakodnevno in dobro utečeno.

Predvsem pa so na srečanju tudi prikazali nov razpis urada RS za Slovence v svetu za kulturno delovanje in nasploh za finančno podporo naši manjšini. Pelikan je tudi izrecno poudaril pomen dobrega sodelovanja med krovnicima organizacijama, ki sta po njegovem temelj dobrega sodelovanja tudi z RS. Zavzel se je tudi za dialog v manjšini v Italiji, ki je bogastvo za vse, saj omogoča presejanje starih delitev in zamer, dobro sodelovanje med krovnicima

organizacijama pa je po njegovem jamstvo za boljše sodelovanje z matico.

Delegacija Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS, v kateri so bili poleg Pelikana še Jure Žmavc, Tadej Bojnec in generalni konzul RS v Trstu Jože Šušmelj, se je sestala še s predstavniki dveh slovenskih glasbenih šol, ki delujeta v Gorici, centra Emil Komel in Glasbena matica in si ogledala Kulturni center Lojze Bratuž.

JUP

Foto JMP

Prejeli smo Nekaj o Dragi

Ne samo letos ne samo s prof. Miranom Košuto, že pred več desetletji je Draga usmerila korak v pravo smer in skuša privabiti pod streho šotora vse ljudi, stare in mlade, odprte za dialog. Kako ji to uspeva, pa je že druga stvar. Da ji ne uspe - ali uspe le delno - privabiti na predavanja še več ljudi, posebno mlade drugačnega mišljenja, kot je Draga sama, moramo iskati razloge nekje drugje, v zgodovinskih dogodkih, ki so se dogajali mnogo let pred Drago in ki nas

še danes razdvajajo. Dolgoletna zgrešena vzgoja je brez dvoma naredila svoje. Razloge moramo iskati v neprivlačnosti takih srečanj za današnje ljudi, na katerih se razmišlja, vendar tudi svobodno pove svoje misli. Na žalost se danes takih krajev izogibamo, ker nismo več zmožni ali ne znamo nikjer, ne samo na Dragi, ne misliti ne govoriti, v najboljšem primeru smo samo pasivni sprejemalci medijskih interesov in poročil. Seveda, v nobenem primeru se ne bo Draga

spremenila v disko klub ali v kraj, kjer se komentirajo športne tekme, ker edino to privlačuje maso ljudi.

Dokaz, da skuša Draga to stanje, ki ga je zaznala že pred več desetletji popraviti ali vsaj omiliti, je že Draga sama in desetine predavateljev, takšnih in drugačnih svetovnih nazorov, ki ji je uspelo jih privabiti med nas, dovolj je, da pogledamo seznam gostov v enainštiridesetih letih.

Kako je Draga lahko zanimiva in poučna, naj mi bo dovoljeno, da navedem samo en primer.

Preko Drage in po ustih pesnika, pisatelja, ideologa Dobrice Cosiča smo zvedeli že zgodaj, kaj se bo na Balkanu dogajalo, samo verjeli nismo, da se take stvari sploh lahko še dogajajo, pa so se. Za vse druge primere naj se poročevalci, ki mislijo o Dragi kaj napisati, obrnejo tja, kjer hranijo zbirko vseh predavanj Drage.

Nekje spet berem, da je Draga trudna, morda je, tudi mogoče anagrafsko stara, vsebinsko pa je sveža in aktualna in ni dovolj biti prisotni na enem predavanju, da o njej sodimo.

Za konec dovolite mi, da rečem: naj Draga le ostane, kar je, da bomo vsaj tisti, ki se nam pamet ni še skisala, ne glede na naše ideje, imeli kraj, kjer se lahko srečamo in izmenjamo misli; predvsem se srečali s tistimi, ki so drugačnega mišljenja, drugače postane vse skupaj dolgočasno. V to sem prepričan, in če nismo še razumeli, tole je namen Drage.

S spoštovanjem
Aleksander Furlan

Libanon - finančni zakon - reforma pokojnin

Resna prizadevanja Prodi jeve vlade

Razmere v Italiji se postopoma prilagajajo političnemu zasuku, do katerega se je prišlo z zmago (čeprav številčno pičlo) levosredinske koalicije z voditeljem Romanom Prodiem na čelu. Zelo težko se je s porazom sprizajnil voditelj desnosredinske koalicije Silvio Berlusconi, ki se je še do nedavnega vedel, kot da je vprašanje le kakega meseca, da pade Prodi jeva vlada, ki v senatu s težavo potrjuje skromno večino. Zavračal je vsako možnost dogovarjanja tudi glede tistih vprašanj, ki objektivno zadevajo interese celotne državne skupnosti. Na drugi strani pa se tudi predsednik vlade Prodi mora stalno soočati s pisano družbo koalicijskih partnerjev, ki bi se radi svojim volilcem prikazali, da so dosledni svojim političnim načelom in da niso pripravljeni za vsako ceno sprejemati kompromise v okviru vlade. Zato Prodi skuša umiriti omenjene zaveznike s stalnim opominjanjem, da je trdno odločen izvajati program, pri izdelavi katerega so sodelovale vse koalicijske skupine in ga tudi podpisale.

Eden trših orehrov je bil, recimo, sklep o postopnem umiku italijanskih vojakov iz Iraka ter potrditve vojaškega sodelovanja v Afganistanu. Nekatere najbolj levo usmerjene, včasih nastopajo, kot da imajo proste roke, kakor so jih imele, ko so bile v opoziciji. Naključje je naneslo, da se je morala Prodi jeva vlada resno spopasti z izbruhom vojne v Libanonu in z oblikovanjem zadevnega stališča. Pri tem je zelo pomembno, da mednarodna vojaška mirovna mislija poteka pod okriljem OZN ob soglasni podpori varnostnega sveta, Izraela in Libanona. To je solidna podlaga, da diplomacija lahko

nadaljuje s pobudami za splošno umiritev razmer tudi na celotnem območju Bližnjega vzhoda in v prvi vrsti za rešitev palestinskega vprašanja. Napotitev tudi italijanskih vojakov v južni Libanon za nadzorovanje dosežene premirja med Izraelom in šiitsko vojaško organizacijo Hezbo-

zaveznitvu. Če do sprememb ne pride, ne vidi več razloga, da ostane v njem. Vsestranski tajnik Nacionalnega zavezništva Fini se za zdaj drži Berlusconi, prav tako Severna liga, ki jo v zadnjem obdobju pretresajo notranje razprtije, zlasti v Venetu in v Furlaniji Juliski krajini, kamor je tajnik Bossi poslal komisarja v osebi senatorja Calderolija, da "na pravi red."

Trenutno je v Italiji glavni predmet političnega razpravljanja vsekakor priprava finančnega zakona za leto 2007. Pri tem si prizadeva zlasti minister za gospodarstvo Padoa Schioppa, ki zagovarja korenito ukrepanje za znižanje državnih dolgov in spodbuditev gospodarskega zagona v državi. V ta namen bo vlada morala skriti javne izdatke in postopoma odpravljati preživele privilegije nekaterih socialnih skupin. Vide-li smo lahko, koliko upiranja je povzročil

lah mora sedaj potrditi italijanski parlament. Vodja gibanja Naprej Italija Berlusconi je očitno v zadregi, kaj storiti. Po politični logiki bi moral podpreti mirovno posredovanje Italije (podobno kot je to storil v primeru Iraka), toda kot predstavnik opozicije mora iznesti tudi kritike vladi. Ob tem je treba tudi povedati, da se krhajo odnosi med sredinsko zvezo UDC in ostalimi koalicijskimi partnerji Doma svobodnin. V tem pogledu so značilne izjave enega njenih glavnih prvakov Casinija (nekdanjega predsednika poslanske zbornice), da se mora Dom svobodnin spremeniti tudi glede vodstva, kar pomeni, da je treba Berlusconi zaamenjati. Še bolj jaseen je v tem pogledu bivši tajnik UDC Follini, ki že dolgo časa zahteva spremembe v

znani ukrep ministra Bersanija o sprostitev storitev taksistov in prodajanja generičnih zdravil tudi v veleblagovnicah, seveda ob adistenci ustreznega poklicnega osebja (farmaceutov). Finančni zakon za prihodnje leto bi moral biti odločen za zagon gospodarskega in družbenega razvoja Italije. To zelo jasno in odločno poudarja predsednik vlade Prodi. Tako je na nedavnem delovnem srečanju parlamentarcev Oljke (levih demokratov in Oljke v Frascatiju dejal: "Cilj finančnega zakona ni samo uravnesiti državno bilanco in javne račune, temveč tudi spodbuditi velike spremembe v preobrazbi družbe." Vlado poleg drugega čaka tudi izvedba prepotrebne pokojninske reforme.

Alojz Tul

Povejmo na glas

Hotiza in slovenska samozavest

Mestece Hotiza ob Muri je v zadnjem času postalo pomenljiv simbol tistih odnosov med Slovenijo in Hrvaško, za katere smo mislili, da ne bo do njih nikdar prišlo, in so vendar navzoči. Prerivanje na državni meji, enostranske gradnje cest in nasploh so videti sicer malenkostni, a tako se pač kažejo večji nesporazumi, ki bi jih bilo seveda smotno čim prej odpraviti. Dejstvo je namreč, da se na političnem prizorišču obeh držav in predvsem v javnem mnenju oglašajo toni, ki so mnogo usodnejši od incidentov na meji in zaradi katerih bi se obe strani morali zamisliti. Na Hrvaškem prevladujejo ostri poudarki, ki se predvsem zavzemajo za mednarodno arbitražo, brez katere da ustrezen dogovor s Slovenijo ni možen. V Sloveniji del politike in predvsem javnosti poziva vlado, naj v odnosu do Hrvaške postopa odločneje in končno že preneha s popuščanjem, ki naj bi bilo značilno za vse prešibko stališče tudi do drugih sedov, do Italije in v prvi vrsti do Avstrije. Slovenija kot država da nima potrebne samozavesti, probleme rešuje tako, da se preprosto podreja ter se odreka lastnemu dostojanstvu oziroma izgublja verodostojnost. S tem v zvezi je več kot zgovorna nedavna anketa na osrednji slovenski televizijski hiši, ki zajema majhno število anketirancev, vendar vprašanja postavlja tako, da so odgovori zelo radikalni. Na vprašanje, kako ocenjujete poteze Slovenije ob dogodkih na Hotizi, je bilo več kot 80% anketirancev mnenja, da "Slovenija že spet popušča".

Samozavest je nedvomno vrednota, ki je bistvena za posameznika kakor tudi za narod in državo. Slovenci v vihrah mnogokrat neprijazne zgodovine nismo imeli priložnosti, da bi to temeljno vrednoto lahko v miru izgrajevali, morali smo se prebijati skozi prizkušnje s potrpežljivostjo in razumljivo je bilo nekaj naše samozavesti prizadete. Sedaj gotovo ni več tako in vsaj od trenutka, ko smo dobili svojo lastno državo, o potlačeni samozavesti ne more biti več govora, narobe, v današnjih časih jo lahko le pridobivamo. Seveda pa zdrava samozavest ni v kazanju mišic in v privravljenosti na takšno ali drugačno zaostovanje, zdrava samozavest je v zavedanju tistega, kar si, in toliko bolj v prepoznavanju, da si kot posameznik, narod in država drugim enakovreden že sam po sebi - za to pravico se nikakor ni treba še posebej dokazovati in se prepuščati vzkipljivi bojevitosti. Resnično samozavesten človek se že z zavedanjem svojegega, z vsemi drugimi enakovrednega dostojanstva, postavi v odnosu do drugih na trdno in čvrsto raven, ni se mu torej treba spuščati v območje prestižnega boja, ampak mirno vztraja na svojih stališčih: slednja sporoča svojim ljudem, sosedom in v najširše prostore. Namigi ali celo želje, da bi v Hotizi nastopili povračilno in z ostrino, so zatorej povsem neumestni in celo nezrel. Nadaljevati velja s pomirjevalno odločnostjo in še bolj poglobiti zavest o tem, kar Slovenci smo in želimo biti v prihodnosti.

Janez Povše

Na dnu ...

IMAM ŠE ZADNJI DVOM!
JE SMISEL ŽIVLJENJA
SLUŽITI ALI ZASLUŽITI?

POGOVOR Vlado Kreslin

"Teško bi primerjal Muro in Mississippi!"

Ko govorimo o slovenski pop glasbeni sceni, ne moremo mimo pevca in kantavtorja, ki že več kot dvajset let kroji rock, pop, pa tudi folk prizorišče v Sloveniji. Kreslin je večplasten glasbenik, ki se je glasbeno rodil v uporniških sedemdesetih in osemdesetih, ko se je po svetu širil punk. Sam je ostal nekoliko bolj navezan na klasični rock, na Boba Dylana in na Rolling Stone. Bogato glasbeno zakladnico, ki z veliko žlico zajema iz rocka, pa tudi folk glasbe, je prepresnil v mestoma energični rock, a tudi v predelave otožnih domačih napevov.

Zasledil sem vaš intervju iz pred štirih let v Ognjišču. Tedaj ste dejali, da pevca pravza-

lahko spomniš. On je bil vizionar. Živel je z idejo, da je ljudska glasba zelo pomembna za Prekmurje. Pa ne samo za Prekmurje, za vse regije. No, ne morem v tem kontekstu govoriti o celotni Sloveniji. Center in Kranjska se itak zmeraj držita zase, sta superiorna do vsega ostalega. Moj prijatelj Štefan pa je sprevidel, da je treba te regije, ki se jim pripisuje obronni pomen, ohranjati, kolikor se le

Drug zanimiv del Kreslinove kariere so Mali bogovi, ki predstavljajo rezime celotne kariere. Z njimi igrate to, kar je bilo napisano v obdobju Martina Krpana, pa ljudske viže tipične za Beltinško bando in tudi avtorske pesmi.

Zasedba po imenu Mali bogovi je včasih malo širša, drugič malo manjša. Večkrat se poplemeniti še z Beltinško bando, tako da nas je na odru dvanaest ali trinajst. V bistvu mi igramo glasbo. Prišel sem namreč že v tisto obdobje, ko ugotoviš, da je res pomembna samo glasba. Ne gledaš na to "zdaj bom pa igral rock, zdaj punk, zdaj etno". Evolucijsko namreč vse te vplive v sebi pomešaš. V glasbi poveš to, kar bi rad povedal. Kar sam beležiš, to se tudi kaže v tvoji zvočni sliki.

Mali bogovi so za Slovence v Italiji posebej zanimivi, ker igra v njih tudi Tržačan Iztok Cergol...

Iztok Cergol nam je zelo popestril zvočno sliko. Igra namreč vse instrumente, kar jih premoremo. Ko smo lani koncertirali v Cankarjevem domu, sem med skladbo Lilli Marlen naenkrat zaslisljal nov ton. Vprašal sem se, ali je to kaka nova violina. Obrnil sem se in ga zagledal, kako igra trobento. Pred koncertom to sploh ni bilo predvideno. Trobenta pa je pika na i celotni skladbi, njen vložek zazveni genialno. Iztok je poper, je čudovito poživilo za naš bend.

Kronološko se vrnimo nekoliko nazaj, k Martinu Krpanu v osemdeseta. Takrat sta na slovenskem glasbenem prizorišču izstopala Vlado Kreslin z Martinom Krpanom in Zoran Predin z Lačnim Franzom. Kako se vi spominjate tega svojevrstnega "duopola"? Takrat sva oba striktno delala sa-

v žilah njegovih glasbenikov je več jazzovske krvi. Drugačne tradicije in glasbeni izvori nam vsekakor niso preprečevali, da bi postali dobri glasbeni kolegi.

Eden od hitov, ki je nastal v obdobju Martina Krpana, je pesem "Od višine se zvrti", ki je hkrati balada, a vsebuje tudi rockovske prijeme, je ljubezenska in hkrati introspektivna. V kratkem je postala vseslovenska rock himna. Kako se je ta pesem rojevala?

Kako se je ta pesem rodila? No, pogledajmo tekst. Včasih piše pesem od repa proti glavi. "Od višine se zvrti" je tak primer. Pesem je nastala tako, da sem v sebi prišel do imenitne iztočnice, do misli "Hočem, da me vidijo s teboj". Zvenelo je zelo dobro. To je bil zaključek pesmi in hkrati njeno izhodišče. Pesem je nato nastala na tej misli. Bistvo besedila je v tem, da ni vse zlato, kar se sveti. Še bolj pomembno pa je dejstvo, da, ko se zaveš lažnega svetlikanja, je ob tebi nekdo, ki te prime za roko in ti pove, da je s tabo. To je dosti bolj pomembno od vsega, kar se sveti. V višinah se ti namreč včasih zdri, da obvlada dujši svet, da si pameten in da vse veš. Zgodi pa se, da potem padeš na tla: vse, kar takrat rabiš, je topla roka.

To pesem so pred nekaj leti po svoje priredili Siddharta in z njo dosegli precejšen uspeh. Njihov "Od višine se zvrti" pa je ognjen v metal preobleko. Kako zveni metalizirani Kreslin? Ja, v tisti priredbi celo sam nekaj zapojem. Kaj pa glede priredbe same?

Rad bi se zaustavil še pri eni plati Kreslinove umetniške duše, pri prešernovskem Kreslinu. Iz besedila Prešernove Vrbe ste izvlekli glasbo, ki se odlično prilaga otožnosti Prešernove Vrbe.

Ja, pri tem moram v prvi vrsti čestitati Miru Tommassiniju, ki igra tudi pri Malih bogovih. On je napisal glasbo za Vrbo. Melodija se popolnoma ujema z besedilom

Najprej naj povem, da je bil Dylan v Ljubljani junija 1991, takrat ko se je med Slovenijo in Jugoslavijo zelo zapletalo. K nam si takrat niso upali priti npr. Public Enemy, češ "Tam je vojna, kaj bomo tja hodili?". Dylan pa je prišel. Že zato mu gre vsaka čast! On je zelo poseben tič. Tudi če igraš pred njim, ga ne vidiš. On se na oder tako pretihotapi, da ga nihče ne vidi. Takrat smo bili z

Martinom Krpanom njegova predskupina. In zato smo tudi razpadli (smeh). To je namreč po svoje največ, kar smo lahko dosegli. V bistvu smo takrat igrali pred njim, sam pa sem imel drugačno, pomembnejšo priložnost. Leta 1993 ali 1994 bi moral z njim igrati v Jeruzalemu: iste pesmi na istem odru. Žal je Dylana takrat doletel srčni napad. Jaz sem bil v Jeruzalemu, njega pa ni bilo. Ja, ni kaj, on je res velik! Mislite, da bi se v bodočnosti lahko ponudila še kakšna podobna priložnost, da bi igrali z njim? Dylan je pred kratkim izdal nov album, morda bo sledila kaka svetovna turnea...

Ne, to ni možno. Ni šans. Leta 1991 smo bili predskupina, kar je bil že zelo velik dogodek. V Jeruzalemu pa sem nastopil, ker je koncert organiziral Amnesty international ali kaka podobna organizacija. Drugače ne bi mogel priti skozi. Zato se verjetno nastop z Dylanom v prihodnosti ne bo zgodil. Toda, nikoli ne veš. Pred kakim letom sem npr. v Ljubljani nastopil z R.E.M.

To je tudi moje naslednje vprašanje. Leta 2003 ste peli skupaj z R.E.M., leta 1999 ste bili v Kopru njihova predskupina. Dokaj dobro poznate torej tudi Michaela Stipea, Petra Bucka in Mikea Millsa. Kako iz lastnih izkušenj ocenjujete njihovo glasbo?

R.E.M. poslušam že od leta 1982. Krpanov basist si je že takrat kupoval vse njihove plošče. Poslušal sem jih, se nanje navadil in bili so mi všeč. In zgodilo se je, da sem jih spoznal. In ko jih spoznaš, ugotoviš, da so res fanji tipi in da niso tipične pop-zvezde. Niso kolešček v mašineriji šovbiznisa. Zaradi tega si lahko privoščijo, da povabijo na oder nekoga iz publike. Tipičen angleški bend bi se tega bal, češ da gost lahko pokvari nastop. So friki, ker niso tipični produkt šovbiznisa. To lahko povem, ker jih poznam tudi osebeno.

Še zadnje vprašanje. Zagrebški Jutrani list je 4. januarja letos zapisal: "Kreslin je postal vodilni nacionalni kantavtor v Sloveniji zato, ker enako dobro razume Muro in Mississippi, Beltinško bando in The band. Spoštuje slovensko glasbeno dediščino, pa tudi blues, folk, rock in country ter vse staplja v svoj glasbeni izraz". Lahko s to mislijo zaokrožimo glasbenika Kreslina?

Ja, vso to glasbo sem jaz poslušal. In kot sem že povedal, vse, kar poslušam, se v tebi nalaga. In tudi če hočeš biti pri pisanju glasbe izviren, ta zvok pride na dan. Ko sem bil mlad, sem poslušal veliko glasbe iz okolice Mississippija. Potem pa sem ugotovil, da bi zelo težko primerjal Muro z Mississippijem. In sem se doma znašel. Andrej Černič

Rock in pevec Prekmurja

Vlado Kreslin je prava institucija slovenske pop glasbe. Na glasbenem prizorišču je vse od sedemdesetih let, ko je v skupini Apollo razbijal po bobnih. Uspehe je začel žeti z bendom Martin Krpan. S to zasedbo je posnel nekaj takih LP-jev, ki so se zapisali v zgodovino slovenske rock glasbe. Leta 1987 je s skupino izdal "Od višine se

Kreslin z Malimi bogovi

zvrti", leta 1990 pa je izšel "Bogovi in ovce". Po razpadu Martina Krpana stopi Kreslin na nove glasbene poti: gojiti začne prekmursko ljudsko glasbo z domačo Beltinško bando (CD Spominčice, 1992). Ob tem ustanovi tudi spremljevalno skupino Mali bogovi, ki ga spremlja na koncertih po Sloveniji in svetu. Leta 1991 je z Martinom Krpanom uvedel ljubljanski koncert Boba Dylana, leta 1999 je z Malimi bogovi bil predskupina benda R.E.M. Ko je ta ameriška skupina nastopila v Ljubljani leta 2005, je Kreslin z njimi zapel kar med koncertom.

prav ne moreš vikati. Naj vas citiram: "Ne moreš reči vi, Elvis Presley, vi Frank Sinatra, če ravno je bil on nekoliko starejši, se to vseeno ne sliši dobro." Torej ne moremo reči niti "vi, gospod Vlado Kreslin"?

To je zelo težko in velja za vsakega glasbenika. Mislim, da, če pevec ima zelo rad in če si z njim in njegovo glasbo preživljal cela desetletja, mu težko rečeš vi.

V tej izjavi se skriva poseben odnos do glasbe. Gre za tisti odnos, skozi katerega glasbo in človeka, ki se ukvarja z glasbo, spoznaš in se ne moreš zato nanju obračati z vikanjem. Glasbo, ki jo poslušam, dojamem kot svojo in jo zato nujno "tikaš".

Ja, glasbo in glasbenika moraš imeti rad. V tem je vsa skrivnost in zaradi tega se dogaja "tikanje". To vidim že pri samem sebi. Bob Dylan mi je povedal toliko stvari o samem sebi, da bi mu težko rekel vi. Z njim se identificiram. Je tisti avtor, ki mi je všeč in na katerega sem se navezal. Tovrstni pevec pripoveduje tvoje zgodbe. Z njim se poenotiš in je zato čisto naravno in logično, da ga tikaš. Seveda ti potem včasih nekoliko nenavadno šine v glavo misel: "Joj, saj ga tikam, kljub temu da ga dejansko ne poznam."

Pomemben del Kreslinovega opusa je vezan na rodno zemljo, Prekmurje, in na Muro. Zanimiva je anekdota, o prvem profesionalnem srečanju z domačo ljudsko glasbo, ko je prijatelj dejal: "Če ti ne boš naredil nekaj s te prekmurske muzike, te vbujem"...

"Te vržem v Muro", tako je rekel. To je izjavil Štefan Smej, moj najboljši prijatelj, novinar, filozof, pisatelj, etnolog, začetnik zelenega gibanja v Sloveniji. On se je ukvarjal skoraj z vsem, česar se

realno in objektivno. Jaz sem zrasel v rock'n'rollu, torej v avtorski glasbi. Ko sem spregledal v smislu prekmurskega in vrednosti prekmurske glasbe, sem dobil priložnost, da igram z ljudmi, ki so avtorski in tični. Teško bi rekel, da sem z muzikološkega stališča zbiralec ljudskega glasbnega zaklada. S takim vzdevkom se lahko ponašajo drugi bendi, ki se ukvarjajo samo z etno muziko.

Taka sta Katalena in Tolovaj mataj: ti skupini preučujeta ljudsko glasbo že skoraj znanstveno. Bolj ali manj jo obdelujejo ali jo prilagajajo svojemu izrazu. Jaz se spuščam v prekmursko glasbo, kolikor se me prekmurska glasba dotakne. Ob tem še vedno pišem in izvajam tudi svojo glasbo. Tudi tako obravnavanje ljudske glasbe kaže vsekakor na njeno vrednotenje in na prizadevanje za njeno ohranitev. Sam z ljudsko glasbo nisem zrasel. Žal smo doma poslušali samo polke in valčke, dejansko to, kar je vrtel radio. Ni bilo veliko priložnosti, ko bi lahko poslušal naše melodije. Morda enkrat letno, ko je mama plesala na folklorinem festivalu v Beltincih. Tipičen zbiratelj ljudske glasbe torej nisem, imam pa do nje odnos. In to pomeni gojiti odnos tudi do samega sebe, kar je zelo pomembno.

Kreslin in Neisha v Cankarjevem domu

mo s svojim bendom. Zoran izhaja iz Maribora, jaz sem takrat bil v Ljubljani. Bil sem del Martina Krpana. V Lačnem Franzu so bili nekoliko bolj alter, njihove korenine so bile v novem rocku, v punku. Poleg tega je bil Zoran v svoji skupini že od vsega začetka, jaz pa sem se Martinu Krpanu pridružil, ko je bil bend že formiran. Nekaj časa sem potem tisti čoln poskusil voditi, to seveda predvsem glasovno. Ob vseh razlikah pa je zanimivo, da je meni bilo vedno blizu to, kar so oni delali, njemu pa to, kar smo delali mi. Oni so bili oni nekoliko bolj soft, v njihovih pesmih so izstopali prameni jazza. Slogovno smo bili mi nekoliko bolj trdi. To se vidi še danes, ko sva vsak na svoji poti. Jaz sem s svojim bendom nekoliko trši, kot je on s svojim,

Od leve: Chris Eckman (The Walkabouts), Mike Mills, Peter Buck (R.E.M.) in Vlado Kreslin

Tako pač oni slišijo mojo pesem. Oni so toliko mlajši, v ušesih imajo trše zvoke. Gre za svojevrstnega metaliziranega Kreslina. Tako pač je.

Ljubljani predskupina Bobu Dylanu, ki je prava glasbena legenda tudi za Kreslina. Kakšni so občutki, ko si del tako velikega dogodka?

Molitveni dan za duhovne poklice na Sv. Gori

Podelitev diplom novim katehetom, tudi štirim zamejkam

V soboto, 9. septembra 2006, je potekal na Sveti Gori molitveni dan za duhovne poklice. Sveto mašo je vodil koprski škof Metod Pirih ob somaševanju pomožnega škofa Jurija Bizjaka in približno šestdesetih duhovnikov iz koprške škofije in goriške nadškofije. Mogočna bazilika je bila nabito polna romarjev, ki so že zgodaj zjutraj prišli v glavnem peš ali z avtobusi. Uro pred začetkom maše so že zbrano molili za duhovne poklice. Med daritvijo, takoj po obhajilu, je msgr. Pirih dodelil diplome sedemnajstim obiskovalcem Katehetsko pastoralne šole v

Novi Gorici in Kopru. Med njimi so bile tudi štiri zamejke, in sicer gospe Albina Pintar Russian iz Podgore, Ana Saksida Zorzut in Katerina Ferletič Vogrič iz Gorice ter Maria Elena Agostini iz Jamelj. Nove katehistinje bi se rade zahvalile vsem, ki so jih počastili s svojo

prisotnostjo, v prvi vrsti domačim dušnim pastirjem p. Mirku Peliconu, g. Karlu Bolčini in g. Ambrožu Kodelji. Topla zahvala naj gre tudi vsem domačim, ki so jih spremljali in podpirali

v vseh teh letih študija. Že sedaj vabijo vse, ki želijo poglobiti svoje versko znanje, si pridobiti osnovne teološke, filozofske in antropološke vede ali se želijo usposobiti za katehetsko službo, naj se udeležijo prvega predavanja v Novi Gorici, ki bo 14. oktobra 2006 ob 15.30 v cerkvi Kristusa Odrešenika v Novi Gorici.

V zavodu Slovenik Torošev simpozij v Rimu

V papeškem slovenskem zavodu Slovenik v Rimu je med 11. – 14. septembrom potekal simpozij o dr. Mihaelu Torošu, ki sta ga organizirali Slovenska teološka akademija in Inštitut za zgodovino Cerkve pri ljubljanski Teološki fakulteti. Na njem je 25 slovenskih zgodovinarjev in teologov poskušalo osvetliti življenje in delo apostolskega administratorja dr. M. Toroša. Predvsem pa so se razpravljale o težkih poveljih in iskanju preživetja zaradi partijskega zatiranja.

Dr. Mihael Toroš se je rodil 12. avgusta 1884 v Medani, umrl je 29. decembra 1963 na Kostanjevici nad Novo Gorico. Dolga leta je predaval cerkveno pravo v goriškem bogoslovju in se zavzemal za pravice primorskih Slovencev pod fašizmom. Po uveljavitvi pariške mirovne pogodbe leta 1947 pa je najprej upravljal poreško-puljsko škofijo, po nasilni odstranitvi dr. F. Močnika iz Solkana pa tudi jugoslovanski del Goriške nadškofije. Junija 1950 se je

dokončno naselil v samostanu na Kostanjevici (Kapeli) in z avtoriteto cerkvenega dostojanstvenika deloval med kompromisi in načelnimi stališči, tako v odnosu do duhovnikov kot do tedanjih oblasti.

Poleg zgodovinarjev, teologov in drugih strokovnjakov se je simpozij udeležil kopr-

ski pomožni škof Jurij Bizjak, kot pomožni škof škofije, ki jo je kot administrator nekdanj vodil dr. Toroš. Udeležence sta pozdravila tudi dva slovenska veleposlanika v Rimu: dr. Ivan Rebernik, pri Sv. sedežu, in dr. Andrej Capuder, pri republiki Italiji. Ob letošnjem simpoziju pa je izšel tudi zbornik z lanskega, ki je govoril o svetniškem duhovniku dr. Jakobu Ukmarju.

Renato Podbersič ml.

Obujen Marijin praznik na Mali šmaren Kačičn'ca

Marijini častilci iz Brkinov in Krasa radi obhajajo Mali šmaren v Kačičah, v Marijini cerkvi, ki so jo pred leti temeljito obnovili in obudili vaški praznik-Kačičn'ca. Tudi v nedeljo, 10. septembra 2006, se je tam trlo ljudi. Romarski shod se je pričel s slovenskimi litanijami Matere Božje in nadaljeval s sveto mašo, ki jo je daroval rodiški župnik g. Iztok Mozetič. Pri maši je

sodeloval Mešani cerkveni pevski zbor Rodik. Kot izpričujejo arhivi, so se te Marijine pobožnosti pred desetletji redno udeleževale tudi članice Marijine družbe iz Trsta. Kulturni del opasila je oblikovalo društvo Mejame pod vodstvom predsednika Jožeta Valečiča in ob aktivnem sodelovanju vaščanov. V programu so poleg Mešanega cerkvenega zbora Rodik pod vodstvom Edija Raceta sodelovale tudi

otroška glasbena skupina iz Dan, vaška godba iz Slop in Klelila Potokar, avtorica obsežne monografije o Kačičah. Program je popestrila ga. Milena z uprizoritvijo brščice z osličkom, istrske kmečke žene, ki je tvorila sadje iz Istre in ga prodajala na Kačičn'ci, otroci pa so se zabavali z zamejskimi konjeniki. Društvo je v petek v Danah pripravilo tudi odprtje obnovljene komunske štirne, ki so jo uredili s pomočjo Občine Divača in

Heliosovega projekta za ohranjanje čistih voda ter pod okriljem Zavoda za varstvo kulturne dediščine. V bogatem tridnevnem programu so na svoj račun prišli tudi ljubitelji pohodov z udeležbo na pohodu po robu Krasa in Brkinov ter mladi slikarji s sodelovanjem na ekstemporu.

Jana Barba

25. NAVADNA NEDELJA – SLOMŠKOVA

Mdr 2, 12. 17-20; Ps 53; Jak 3, 16-4, 3; Mr 9, 30-37

Nasproti smrti imamo lahko dvojno zadržanje: najprej kot lažno modrost. Ta človeka skvari s skrajno materialističnim mišljenjem in zadržanjem. Taka lažna modrost vidi v smrti izničenje celega človeka. Hudobija mu je zasleplila pogled v svet duha in pravičnosti. Zanj ni posmrtnega življenja. Zato se udinja samo vidnemu, ki pa mineva.

Je pa tudi prava modrost, ki je v popolnem nasprotju z zgoraj omenjenim. Toda nepošten človek jo prezira, ker občuti na sebi očitke pravičnosti. Že v Stari zavezi zavrača Jezusa. Celo življenje ga skuša osamiti, najbolj vidno v montiranem procesu pred Pilatom in v strahotni smrti na križu. Smrt spremlja posmeh samega Boga in poštenja ter vsakršne človečnosti (Mdr 2, 12-20; Ps 22), a njihov konec je pogubljenje, njihov bog je trebuh, mislijo samo posvetno (Flp 3, 19).

Računajo samo na svojo moč, čeprav obenem spoznavajo svojo popolno nemoč v minevanju in smrti.

Na Jezusa se nanašajo v Stari zavezi tudi tile stavki: "Če je namreč pravični res Božji sin, se bo zanj Bog zavzel in ga rešil iz roke nasprotnikov. S sramotjenjem in mučenjem ga preizkusimo, ... na sramotno smrt ga obsodimo, saj ga bo po njegovih besedah rešil Bog. Tako mislijo, a so bili zavedeni, ker jih je zasleplila njihova hudobija... Smrt je stopila v svet po hudičevi nevoščljivosti" (Mdr 2, 18-24). Nehote so znanilci Jezusovega trpljenja in smrti.

Toda kljub temu da je Jezus vse to vnaprej napovedal, in to kar trikrat, se apostolov ni prijel. Mislili so namreč le nase, in sicer, kdo bo v Božjem kraljestvu igral prvo violino. Toda Jezus jih strezni s preprostim vprašanjem: "O čem ste se menili med potjo?" (Mr 9, 33). Med potjo so se namreč pogovarjali o tem, kdo je med njimi največji.

Le polagoma prihajajo do spoznanja, da je njihovo prvo mesto v služnji. Jezus jim je vendar dal zgled. Nadalje jih poučuje in utrdi v zvestobi, ko jih bratovsko nagovarja: "Vi ste vztrajali z menoj v mojih preizkušnjah. Prepuščam vam kralje-

stvo, kakor ga je meni prepustil moj Oče... Simon, Simon! Glej, satan vas je zahteval, da bi vas presejal kakor pšenico. Jaz pa sem molil zate, da ne opeša tvoja vera. Ko se boš nekoč spreobrnil, utrdi svoje brate" (Lk 22, 24-34). Že vnaprej je namreč napovedal, da ga bo kar trikrat zatajil (vv. 55-62).

Jezus nagovarja tudi nas, naj za vero molimo. Ne samo zase, pač pa za vero vseh ljudi, kajti vera je dar, a obenem odgovornost za živost tega daru. Vera zahteva tudi trpljenje z Jezusom. V vrtu Getsemani se apostoli izkažejo kot figamožje. Petrovo zaklinjanje, da bo šel z Učenikom v smrt, se razblini kakor megla ob srečanju z dekle in skupnico oziroma s širokoustnežem pri ognju. Kako smo mu podobni! Tudi figura Juda Iskarijota je pomilovanja vredna, a ostaja zlobna in skrajno dvojnica. Njegova domnevna pripadnost gibanju za neodvisnost od rimskega okupatorja, ker naj bi bil goreč judovski partizan (zeleto), ne odtehta krivde, saj ga bremeni prej kot vse drugo, t.j. svoboda domovine, grd pohlep po denarju in zato zaničevanje ubogega Jezusa (Jn 12,4 nss).

Lov na prva mesta, sklepanje sovražnega obroča okrog Jezusa privedejo do divjega procesa pred

velikim duhovnikom in do zaslišanja pred Pilatom, do sramotjenja pred Herodom. Težka mora se vije v hitrem tempu. Vse razodeva vnaprej določeno smrtno obsodbo. Posebno moreče vzdušje ustvari izdaja apostola Iskarijota. Ranjena sta namreč bratska ljubezen in skupni ideal. Apostoli so zmedeni. Jezusa boli in pekli spoznanje, da je izročjen na milost in nemilost hudobije. Čeprav ohranja vero in jeklene živce, je vendar kot človek in Bog utelešen v "meso in kri". Tu pridejo do globokega izraza njegovo učlovečenje kot izničenje, kot smrt ljubezni. Toda v bistvu je le skrita Božja slava, kjer je viden samo križ, zakrita pa Božja modrost (1 Kor 1, 21-31; 2, 1-5). V križu je Bog skrajno ponižan kot zadnji med ljudmi. A zaradi tega si upa oznanjati zadnje mesto (Mr 9, 35), ki je pridržano hlapcem in deklam, tistim, ki so ničla v očeh bogatinov in bedakov, ki pravijo v svojem srcu: "Ni Boga" (Ps 53, 1).

Na Slomškovo nedeljo se zahvaljujemo temu različnemu in svetniškemu vzgojitelju in velikemu škofu našega naroda, ki je znal širiti blagovest, poštenje in kulturo tudi s solo in petjem (gl. Jak 3, 16-4, 1-3). Hvaležni smo tudi apostolu Mateju za spis evangelija (goduje 21.9.).

DUHOVNIKI POMAGAJO VSEM. POMAGAJ VSEM DUHOVNIKOM.

39 tisoč škofijskih duhovnikov vsak dan oznanja evangelij po župnijah med ljudmi in nudi vsem ljubezen, tolažbo in upanje. Da bi lahko nadaljevali svoje poslanstvo, potrebujejo tudi tvojo konkretno pomoč: prispevek za vzdrževanje duhovnikov. Te darove zbira Osrednji inštitut za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Centrale Sostentamento Clero), ki jih razdeli med vse duhovnike, zlasti med tiste, ki delujejo v najbolj potrebnih skupnostih in bodo tako lahko računali tudi na velikodušnost vseh.

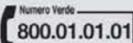
DAROVI ZA VZDRŽEVANJE DUHOVNIKOV. PODPORA ŠTEVILNIM ZA DOBRO VSEH.

Svoj prispevek lahko nudiš na štiri načine:

- Poštni tekoči račun št. 57803009
- Kreditne kartice: s kartico CartaSi in s klicem na brezplačno telefonsko številko 800.82.50.00 ali prek interneta na naslovu www.offertesacerdoti.it
- Bančno nakazilo na glavnih italijanskih bankah
- Neposredno na Inštitutu za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Sostentamento Clero) v svoji škofiji

Prispevki so odtegljivi:

Kdor želi, lahko svoje prispevke Osrednjemu inštitutu za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Centrale Sostentamento Clero) v znesku do največ 1032,91 evra letno odbije od celote svojih prihodkov za izračun davčne prijave Irpef ter povezanih dodatkov.

Za katerekoli informacije kliči na brezplačno številko 800.01.01.01

Kratke

"Glasbeni sprehodi, glasovi in okusi v Parku"

V nedeljo, 24. septembra, ob 16.30 bodo v Soškem parku pri Pevni potekali "Glasbeni sprehodi, glasovi in okusi v Parku". Letošnja prireditev je že četrta izvedba klasičnega srečanja, z različnimi različicami, ki se predstavlja v "potujoči varianti", z glasbenimi točkami na raznih lokacijah sugestivnega goriškega parka. Kulturni dogodek prireja rajonski svet Stražice-Gorica v sodelovanju z župnijo sv. Pija X. Glasbene skupine se bodo predstavile s približno 15-minutnimi nastopi na raznih lokacijah parka, po poteku, ki so ga organizatorji speljali po stezah spodnjega dela Soškega parka, na desnem bregu Soče. Prireditev bo trajala predvidoma poldrugo uro. Posamezne glasbene točke bo spremljala recitacija pesniških rim tujih avtorjev v izvedbi multietničnega društva La rosa dei venti, ki bo ob koncu nastopa prisotno publiko pogostilo s tipičnimi sladkimi. Pobuda delno povzema organizacijski vzorec dobro znanih glasbenih sprehodov po Miramarskem parku v Trstu, v specifičnosti pa jo odlikujejo čezmejnost glasbenih sestavov, glasbeni program, ki ga bo ponujal Goriški komorni ansambel, ki v svoji sredi šteje v enakovrednem razmerju izvajalce iz obeh Goric, ter posamezni glasbeniki.

Gre za sodelovanje med recitatorji in glasbeniki, katerim je dana priložnost, da se predstavijo na izredni odrski sceni in Goričane približajo klasični, jazz in swing glasbi ob multietnični kulinarčni degustaciji odlično izvenevropskega pridiha.

V primeru slabega vremena bo prireditev potekala z neokrnjenim programom v župnišču sv. Pija X., v neposredni bližini ul. Bella Veduta 16.

Concordia et Pax vabi

Združenje Concordia et Pax predlaga za letos potovanje po Poteh spomina in sprave: v petek, 29. septembra, obisk Ljubljane; v soboto, 14. oktobra, obisk gozda Bosco Romagno. Program obiska Ljubljane: ob 8. uri odhod z mejnega prehoda v Rožni dolini; ob 9.30 prihod v Ljubljano; ob 10. uri obisk Gramozne jame. Ob 10.30 obisk glavnega pokopališča; ob 11. uri ogled fotografske razstave v muzeju Novejšje zgodovine. Sledila bo kratka predstavitev razstave Prikrto in očem zakrito o množičnih grobiščih na Slovenskem. Obisk in razstavo bo spremljala zgodovinska razlaga. V Gorico naj bi prispeli med 16. in 17. uro. Prijave: v Italiji: (0039) 333 3561718 ali med 16. in 17.30 na štev. (00 39) 0481 530193; v Sloveniji: (00386) (0)5 333 30 86. Okvirna cena 22 evrov.

Združeni pozivajo sovodenjske občane

Že nekaj mesecev je sovodenjskim občanom dana možnost odvzema krvi za zdravstvene izvide. Tako je na sovodenjski občini, v jutranjih urah, dvakrat tedensko na razpolago osebje goriške zdravstvene ustanove, ki nudi to uslugo. Pri tem se znatno zmanjša čakalna doba in vaščani prihranijo veliko časa, saj se jim ni treba voziti v Gorico.

Žal se dogaja, da še veliko občanov ne pozna in zato ne jemlje v poštev te usluge ter hodi še zmeraj v goriško bolnišnico. Zaradi tega se pojavlja objektivna nevarnost, da bi goriška zdravstvena ustanova to uslugo ukinita, kar pa bi bilo škoda. V ta namen svetniška skupina Združeni poziva vse občane, naj se te usluge poslužujejo, sovodenjsko občinsko upravo pa, da ponovno sproži informativno akcijo, ki naj bo čim bolj kapilarna. Naj se ne zgodi kot z avtobusno progo, ki je bila ukinjena, ker je vaščani niso dovolj uporabljali./ Svetniška skupina Združeni - Sovodnje ob Soči; Čaudek Julijan

Mednarodno violinsko tekmovanje "R. Lipizer"

V nedeljo, 17. septembra, se je v Gorici zaključilo letošnje mednarodno tekmovanje violinistov "Nagrada Rodolfo Lipizer", imenovano po znanem goriškem violinistu in glasbenem pedagogu. V deželni avditoriju je že ves teden potekalo tekmovanje mladih violinistov z vsega sveta. Po raznih izločilnih fazah je prišlo nato do finalnih nastopov, na katerih so kandidati nastopili ob spremljavi Filharmoničnega orkestra Costantinescu iz mesta Bacau v Romuniji, ki ga je vodil dirigent Ovidiu Balan.

Letošnji žiriji je predsedoval skladatelj Gilberto Bosco. Med številnimi violinisti je zmagal Francoz Amaury Coeytaux. Naslednje tri nagrade so prejeli violinisti iz Južne Koreje, ostale pa ruski in norveški violinist. Prvi nagrajenec je na zaključnem večeru izvajal celoten violinski koncert, drugi pa po en posamezni del na tekmovanju izvedenega koncerta. Naj še dodamo, da je zmagovalc natečaja ta večer igral na Lipizerjevo violino.

Za nami je že petindvajseta izdaja te zanimive in pomembne glasbene manifestacije, ki je Gorici lahko v ponos. / AB

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE in
PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ

prirejata

gostovanje slovenske gledališke skupine PRISTAVA

iz Buenos Airesa, Argentina

z igro Alejandra Casona

**DREVESA UMIRAJO
STOJE**

Štandrež, župnijska dvorana Anton Gregorčič
ponedeljek, 2. oktobra 2006, ob 20. uri

NSŠ IVAN TRINKO Šolska maša

"HOPS", v novo šolsko leto!

V ponedeljek, 11. septembra, so se po brezskrbnih počitniških dneh učenci različnih starosti vrnili v šolske klopi. Ker se zmeraj radi upoštevajo lepi slovenski pregovori "Z Bogom začni vsako delo, da bo dober tek imelo", so se tudi letos z mašno daritvijo priporočili Stvarniku, da bi jim stal ob strani v tej novi šolski dogodivščini. Srednješolci so se v spremstvu profesorjev in ravnateljice Elizabete Kovic odpravili v cerkev sv. Roka. Tu je ob 9.30 g. Marijan Markežič daroval šolsko mašo, pri kateri se je spomnil tudi žrtve terorističnega napada izpred

petih let. Učenci so pod vodstvom prof. verske vzgoje Solange Degenhardt s petjem zbrano sodelovali pri obredu. G. Markežič je kot vselej domiselno skoval besedo, ki zaobjema bistven pristop do šolskega učenja. To geslo je tokrat HOPS. V njem je ključ za uspešno opravljanje šolskih obveznosti v komaj začetem šolskem letu: hočem - odločno - pohitim - skupaj. Šolski naporji bodo lažje premostljivi, če se jih bodo dijaki lotevali z odločno voljo, brez odlašanja in seveda v družbi sošolcev, kar bo razbremenilo marsikatero težavo. V jedrna-

ti homiliji je povedal tudi zgodnico iz svojih prvih mašniških let, ko je šele razmišljal, kako naj pomaga svojim župljanom odkriti pravi vir življenjskih sokov. Pri tem mu je pomagala sončnica, ki jo je nekoč na sprehodu podprl, da ne bi shirala. In res: vzdignila je spet svojo rumeno glavico k soncu in zaživela. Ob pomoči sončne toplote je v sebi našla moč za življenje. Prav tako kot nas uči mati narava, se tudi mi moramo obračati k večnemu soncu, Jezusu, ki nas spodbuja in podpira pri vseh naših življenjskih preizkušnjah. Zato veselo na delo z Jezusom ob

strani!

Da bi se dijakom nauk anekdote bolje vtisnil v spomin, so odnesli v šolo sončnico, ki jo je v cerkev prinesel Markežič in je krasila oltar med mašo. Ravnateljica Kovic nam je povedala, da je letos na srednji šoli Ivan Trinko v Gorici 132 dijakov in da se jim bo v prihodnjih dneh pridružila še skupina, ki se je za vpis odločila šele v teh dneh. Stavba v ulici Grabizjo, v kateri sedaj po večkratnih selitvah domuje naša srednja šola, naj bi v kratkem postala njen

stalni sedež, manjka le še uradna potrditev občinske uprave. Na šoli se medtem že pripravljajo na slovesno odprtje. Tudi dijaki, ki obiskujejo tehnični in humanistični pol v višješolskem središču v ulici Puccini, so minuli ponedeljek ob 11. uri imeli šolsko mašo, in sicer v prostorih DPZTTD I. Cankar. Zadnjič je zanje maševal, jih primerno nagovoril in jim zaželel vso srečo v šolskem letu p. Mirko Pelicon, ki, kot znano, odhaja iz Gorice. Zato so mu dijaki ob slovesu poklonili spominsko darilo.

Iva Košič

Kinoatelj

Nagrada D. Bratina režiserju Žilniku

Kinoatelj bo letošnja nagrada Darka Bratine podelil filmskemu in televizijskemu režiserju Želimirju Žilniku, so minuli teden povedali na tiskovni konferenci v Hiši filma na Travniku.

Nagrado, ki je poimenovana po filmskem ljubitelju in soustanovitelju Kinoateljja Darku Bratini, dobijo avtorji, ki pri svojem delu estetske vrednote dopolnjujejo s posebno pozornostjo do zgodovinskega in družbenega okolja ter se zavzemajo za medkulturno komunikacijo, vse to pa določa tudi Žilnikovo delo, je na predstavitvi povedal predsednik Kinoateljja Aleš Doktorič. Nagrado bodo izročili v četrtek, 28. L.m., v Hiši filma na Travniku v Gorici. Podelitev nagrade bo pospremila italijanska premiera Žilnikovega dokumentarnega igranega filma Evropa preko plota iz leta 2005

in celovečernega filma Zgodnja dela (Rani radovi) iz leta 1969,

Mateja Zorn (foto JMP)

za katerega je Žilnik istega leta prejel zlatega medveda na festivalu v Berlinu. Program prireditve bo vključeval tudi filmsko delavnico pod mentorstvom Želimirja Žilnika. Na delavnici bosta v petek, 29. t.m., predstavljene še dve Žilnikovi deli: Tito drugič med Srbi iz leta 1994 in Donavska soap-opera iz leta

2006. Predstavljen bo tudi dokumentarni portret nagrajenca z naslovom Želimir Žilnik - prispevki za zgodovino Yu filma in politopornografijo v režiji Dragomirja Zupanca. Želimir Žilnik se je rodil leta 1942. Kot razpoznaven avtor se je pojavil konec šestdesetih let. Njegovi vizualno ekspresivni filmi s kritičnim nabojem so bili opaženi in nagrajeni tako doma kot v svetu. V zgodnjih sedem-

desetih je doživljal številne ideološke napade, saj so njegovi filmi pripadali t.i. jugoslovanskemu "črnemu filmu", ki je bil družbeno kritičen. Žilnik je odšel v Nemčijo in snemal za neodvisne produkcije. S svojimi kritičnimi deli o stanovanjskih razmerah zdomcev, zlasti pa s filmom "Oeffentliche Hinrichtung", ki govori o medijsko insceniranih aretacijah članov R.A.F., je naletel na odpor tudi v Nemčiji. Po vrnitvi v Jugoslavijo je deloval kot gledališki režiser in med drugim ustvarjal t.i. zdomske opere. Leta 1993 je v Budimpešti ustanovil lastno produkcijsko firmo, v Beogradu pa spodbudil video in filmsko produkcijo v okviru radia B 92, enega najbolj neodvisnih medijev v Jugoslaviji. Posnel je vrsto kulturnih igranih filmov in dokumentarnih dram in je mentor številnih filmskih delavnic za mlade.

Direktorica Kinoateljja Mateja Zorn in Aleš Doktorič sta na tiskovni konferenci predstavila še Film Video Monitor, ki bo od slej bolj odprt in se ne bo posvečal samo slovenskemu filmu. JUP

Pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti
O nerešenih upravnih vprašanjih

stopek izpelje čim prej do konca. Odbornik Primosig je poročal o slovenskih otroških jasli oz. o financiranju popravil stavbe v ulici Rocca. Nadalje je še poročal o stikih s sovodenjskim županom Petejanom, zato da bi občini Gorica in Sovodnje ob Soči skupno vstopili v Aster, ki predvideva skupno upravljanje uslug. Za to teritorialno združenje naj bi bile zainteresirane še nekatere druge občine, ki mejijo na goriško občino. Žal je bilo pri tem ugotovljeno, da so ponovno vse tri slovenske občine razdeljene, saj Števerjan spada v Briško gorsko skupnost, medtem ko je občina

Doberdob v sklopu tržiškega Aster. Božidar Tabaj je predlagal, naj SSK do zapadlosti mandata Brancatijske uprave sproži postopek za sprejetje občinskega statuta, v katerem bi bila predvidena raba slovenskega jezika v pisni in govorni obliki. Tajništvo je predlog soglasno sprejelo. V zvezi s tem je števerjanski občinski svetnik Milko Di Battista poročal o dogajanju v Števerjanu, kjer je že v pripravi nov občinski statut, poleg tega pa so v pripravi tudi posegi na področju toponomastike. Mirko Špacapan je poročal o od-

nosih z Marjetico, s katero ima stranka SSK federativno navezo. Goriško pokrajinsko tajništvo Marjetice je v poletnih mesecih ustanovilo svet izvoljenih predstavnikov, v katerega je povabilo tudi SSK. Tajništvo je določilo, da bodo v svet imenovali dva predstavnika iz Gorice in po enega iz Števerjana, Sovodenj in Doberdoba. Področne sekcije SSK pa bodo poskrbele za predloge kandidatov. Zasedanje tajništva se je sklenilo z vabilom na srečanje vseh izvoljenih predstavnikov SSK, tako v goriški kot v tržiški pokrajini. Srečanje bo na pobudo deželne svetnika Mirka Špacapana in bo potekalo v sredo, 20. septembra, v Križu, z začetkom ob 19. uri v prostorih gostilne Lampara.

Slovenska skupnost - Goriško pokrajinsko tajništvo

DUHOVNIJA SV. IVANA Uradno umeščena g. Marijan Markežič in g. Alessio Stasi

Vsak župljan je dragocen kamenček v čudovitem Božjem načrtu

“Z Bogom začni vsako svoje delo, da bo dober tek imelo!” S svojim življenjskim vodilom je v nedeljo, 17. septembra, g. Marijan Markežič pri slovesni jutranji maši prevzel vodstvo slovenskega pastoralnega središča sv. Ivan. Po odhodu p. Mirka Peliconi, ki se je od goriških vernikov poslovil v nedeljo, 10. t.m., od duhovnije pa v četrtek, 14. t.m. zvečer, bosta namreč po nadškofovi odločitvi upravljala središče slovenskih mestnih vernikov dosedanji župnik v Pevmi, Podgori in Štmaru g. Marijan Markežič, kot kaplan oz. vikar pa novomašnik Alessio Stasi.

Ljudje so ob tej priložnosti napolnili cerkev; posebno številne so bile družine, v prvih vrstah so na eni strani bili skavtje, na drugi pa otroci iz veroučnih skupin s svojimi katehiziranci. Dobrodošlico v imenu župnijskega sveta in vseh ustanov, ki delujejo v prostorih ob cerkvi, je novima skrbnikom izrazila Nadja Fabris. Poudarila je, da je g. Marijan tu že deloval, sedaj pa se je vrnil, kar mu je v čast in priznanje za njegovo dosedanje plodno delo, obenem pa novo breme, saj bo ohranil vodenje župnij v Pevmi in Štmaru. Duhovniki so bistvenega pomena, je podčrtala zastopnica župnijskega sveta, neobhodno potrebni pa so tudi osveščeni laiki. Zaradi vsega

tega je novima upraviteljema zaželela, da bi ju spremljal Božji blagoslov.

“Župnijo razumem kot Božji mozaik,” je povedal g. Marijan. Vsak član je nenadomestljiv kamenček v čudovitem mozaiku Božjega načrta za človeštvo. Vsak ima svoje mesto in je dragocen, ni bolj pomembnega ali bolj svetlega kamenčka; če manjka eden, slika ni več skladna. Vsi skupaj, župljani in duhovniki, si morajo prizadevati, da bi iskali in živeli po Božji volji. G. Markežič je želel to prvo mašo enakovredno darovati skupaj z g. Alessiom in msgr. Cvetkom Žbogarjem. Skupaj so pripravljene bratsko deliti delo in prizadevanja pri sv. Ivanu, sv. Ignaciju, v Zavodu sv. Družine, pri sestrah Čudodelne svetinje na Korzu in drugod, kjer bo potrebno, z zaupanjem v Božjo pomoč, hkrati pa trdno zasidrani na zemljo. Odrasli naj otrokom pomagajo iskati Boga in Mu biti prijatelji, otroci pa naj odrasle spominjajo, da jih ima rad. Dela je veliko, načrt pa je že v pripravi. Zato pogumno naprej v zavesti, da je “vera brez del mrtva”! G. Alessio je v homiliji posta-

vil navzočim pred oči zrcalo evangelija, v katerem Kristus vsakogar izmed nas sprašuje: “Kaj ti praviš, kdo sem?” Kakšno odrešenje pričakujemo? V kakšnega odrešenika upamo? Na kakšno odrešenje nas navajajo televizija, internet in sredstva družbenega obveščanja? Ni odrešenja v logiki oblasti in denarja ter v takojšnji potešitvi strasti. Ko je Izrael čakal odrešenika, se je pred njim zarisal križ, črti, ki pove-

zujeta nebo in zemljo, sredi njih pa je križano Božje srce. Vzeti svoj križ pomeni prepoznati, dojemati in sprejemati zakonitosti tega življenja; Kristusove besede so trde in težko sprejemljive, toda edine prave in resnične, je pribil pridigar. Po obhajilu se je msgr. Žbogar zahvalil nadškofu De Antoniju, ki je tudi s podelitvijo g. Marijana in g. Alessia še enkrat izkazal svojo pozornost in skrb za goriške slovenske vernike. G. Marijan pa je spregovoril o priložnostni podobici, ki ponazarja mozaik z zlatim križem na modrem dnu; en sam zlat kamenček izven križa kaže na to, da je križ brez nje nepopoln. “Vsak dan se v tišini vprašajmo: sem na svojem mestu? Drug drugemu si pomagajmo najti to mesto.” DD

Carmina Slovenica v Gorici

V soboto, 30. septembra, bo v Kulturnem centru Lojze Bratuž stopil na oder koncertni zbor Carmina Slovenica, ki ga vodi dirigentka Karmina Šilec. Po mnenju uglednih glasbenih strokovnjakov sodi med vodilne ansamble v svetovnem zborovskem gibanju med Berlinom in San Franciscom. Prestižni ugled zbora potrjujejo številni koncerti in udeležba na številnih festivalih po vsem svetu. Razne odrske produkcije zadnjega časa - med katerimi Scivias - so nagrajeni projekti, izvajani na mnogih mednarodnih festivalih in predvajani na EBU in Evroviziji. Informacije za goriški koncert: tel. 0481 531445.

Srečanja z glasbo 2006-2007

Scivias

NAPEVI SVETOVNIH RELIGIJ,
TRADICIJ IN PRVOTNIH VEROVANJ

Koncertni zbor
CARMINA SLOVENICA

Avtorica projekta in dirigentka:
Karmina Šilec

Kulturni center Lojze Bratuž
sobota, 30. septembra 2006, ob 20.30

Predprodaja vstopnic tel. 0481 531445

Darovi

Za Danila Lisjaka: MT 100,00 evrov.

Za Karitas (Afrika): Bogomil Breclj 150,00 evrov.

Sožalje

Ob boleči izgubi dragega Ladislava izrekamo vnučinjam Christine in Roberti ter svojem iskreno sožalje. MePZ in PD Vrh sv. Mihaela.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje
(od 22.9. do 28.9.2006)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored:

Petek, 22. septembra (v studiu Andrej Baucon): Z Andrejem v poletje med popevkami, polkami in valčki. - Zanimivosti in obvestila.

Ponedeljek, 25. septembra (v studiu Andrej Baucon): Pop poletje z Andrejem. - Poletni listi včeraj in danes. - Zanimivosti in rubrike.

Torek, 26. septembra (v studiu Matjaž Pintar): Ali veste, da ... glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 27. septembra (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Zgodba o Romih 1. del - izbor melodij.

Četrtek, 28. septembra (v studiu Niko Klanjšček): Poletje po domače.

PD ŠTANDREŽ

Abonma ljubiteljskih gledaliških skupin

PROGRAM PREDSTAV:

- Nedelja, 8.10.2006, ob 17. uri
Ta bol' teater KPD Josip Lavtižar - Kranjska Gora
Yasmina REZA
MOŠKI ART
komedija

- Nedelja, 5.11.2006, ob 17. uri

DPD Svoboda Loška
Dolina - Stari Trg
Ray COONEY
POKVARJENO
komedija

- Nedelja, 26.11.2006, ob 17. uri
Amatersko gledališko društvo Kontrada Kanal
Anton INGOLIČ
KRAPI
komedija

- Nedelja, 10.12.2006, ob 18. uri
KUD Igralska skupina DREŽNICA
Georges FEYDEAU
GOSPOD GRE NA LOV
komedija

- Sobota, 20.1.2007, ob 20. uri
Premiera

- Nedelja, 21.1.2007, ob 17. uri
Abonmajška predstava PD Štandrež - dramski odsek
Dušan KOVAČEVIČ
BALKANSKI ŠPIJON
komedija
Režija Jože HROVAT

Vse predstave bodo v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu.

Informacije, prodaja abonmajev in vstopnic: Božidar Tabaj 0481 20678 - Katoliška knjigarna - Gorica - Župnijski dom A. Gregorčič - Štandrež v nedeljo, 24.9. - 1.10. - 8.10 od 11. do 12. ure
Abonma 5 predstav 22,00 evrov, znižano 15,00 evrov*; posamezne predstave 6,00 evrov, znižano 4,00 evri*

*Študenti - starejši od 70 let - društvene skupine in družine
Vabljeni!

POD POKROVITELSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ
v sodelovanju z
GALERIJO RIKA DEBENJAKA - KANAL OB SOČI

vabi na odprtje razstave

Ponovno srečanje

SILVESTER KOMEL
1931-1983

Razstavo bo predstavil dr. Stane Bernik
Glasbeni poklon Aleksander Gadžijev, klavir

Kulturni center Lojze Bratuž
Četrtek, 5. oktobra 2006, ob 18. uri

Slovenska glasba, naše zrcalo

Pozdravni nagovori v Novi Gorici

Odprije 1. konferenca slovenskih glasbenikov iz sveta in Slovenije so organizatorji obeležili s pozdravnimi nagovori številnih gostov, ki so občinstvu prinesli pozdrav različnih institucij ter kulturnih in političnih teles. Navzoče so nagovorili slovenski premier Janez Janša, Boris Pleškovič, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa, novogoriški župan Mirko Brulc in goriški prvi občan Vittorio Brancati, Boštjan Zekš, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Janez Kramberger, predsednik Komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, in Zorko Pelikan, državni sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu.

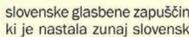
Boris Pleškovič

Pelikan, državni sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu. Konferenco je seveda v imenu glavnega organizatorja, Slovenskega svetovnega kongresa, odprl predsednik **Boris Pleškovič**. "Zagotovo je prav glasba eno izmed najpomembnejših izraznih sredstev slovenske identitete rojakov v tujini," je pojasnil svoje misli dr. Pleškovič. Spomnil se je Jurija Sladkonje, prvega dunajskega nadškofa in ustanovitelja zbora Dunajskih dečkov, ter Jakobusa Gallusa Carniolusa, prvega slovenskega skladatelja. Pleškovič je nato opravil kratek sprehod med najbolj znanimi slovenskimi glasbeniki, ki so se morali iz enega ali drugega razloga odseliti iz matične domovine. Svoj poseg je sklenil z zahvalami vsem, ki so pripomogli k organizaciji pobude. Tudi nastop prvega

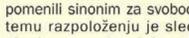
Boštjan Zekš

slavnostnega gosta, **premera Janeza Janše**, je bil ugašen na note vrednotenja slovenske glasbene zapuščine, ki je nastala zunaj slovenskih državnih meja. "Glasbena kultura na Slovenskem je bila v vseh zgodovinskih obdobjih vključena v družbeno in politična dogajanja v državah, ki jim je to geografsko področje pripadalo. V predlogih stoletjih politične odvisnosti sta kultura in umetnost Slovencev pomenili sinonim za svobodo in upornost in temu razpoloženju je sledila tudi bogata glasbena ustvarjalnost. Bila je ena najpomembnejših stvari v življenju naših prednikov." S temi besedami je predsednik vlade uvedel svoj zgodovinsko-glasbeni pregled, ki se je začel pri že omenjenih Sladkonji in Gallusu. V 18. stoletju sta bili na slovenskem glasbenem prizorišču zelo pomembni ustanovitvi Akademije ljubljanskih filharmonikov leta 1701 in Filharmonične

Boštjan Zekš

družbe leta 1794. Po marčni revoluciji je ljubiteljsko zborovsko petje postalo temelj slovenske glasbene samobitnosti. Konec devetnajstega in v začetku dvajsetega stoletja se je začel prvi val izseljeništv. Kljub temu so se tudi na novih domovih Slovenci še naprej zbirali v društva v ZDA in Kanadi (organizator Matej Holmar, pater Odilo Hanžek, pesnik in skladatelj Ivan Zorman). Nova slovenska domovina je v začetku dvajsetega stoletja in takoj po drugi svetovni vojni postala tudi Južna Amerika, posebej Argentina. Tam delujejo slovenski glasbeniki svetovnega slovesa: basbaritonist Marko Fink, mezzosopranistka Bernarda Fink, baritonist Juan Vasle. Premier Janša se je posebej zaustavil še pri glasbeni kulturi, ki se je razvila v slovenskih manjšinah v Avstriji, Italiji in na Madžarskem. Omenil je pomembnejše skladatelje in pevске zbere, ki delujejo na teh območjih. Sklep svojega posega je Janša namenil nekoliko bolj družbenopolitičnemu pogledu prihodnosti Slovenije in razčlenitvi vloge, ki jo bodo v tej z Evrope in evrom obarvani prihodnosti odigrali Slovenci v zamejstvu in po svetu.

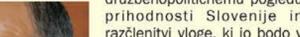
Janez Kramberger

konferenca slovenskih glasbenikov, pa tudi Gala operni koncert, ki je le nekaj dni pred tem zadonel na skupnem trgu pred severno železniško postajo. Obe podelitvi sta nastali v sodelovanju organizacij tostran in onstran meje. **Boštjan Zekš, predsednik SAZU-Ja**, je pohvalil organizatorja, ki že vrsto let prireja tovrstne pobude. Na takih srečanjih se namreč med seboj spoznavajo Slovenci iz domovine in tujine, vzpostavljajo se povezave med posamezniki in institucijami, udeleženci se seznanjajo z razvojem stroke v tujini in doma in pregledujejo možnost za sodelovanje. **Janez Kramberger, predsednik Komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu**, in **Zorko Pelikan, državni sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu**, sta sklenila pozdravne nagovore in pri tem poudarila pomembnost slovenskih glasbenih sol

Zorko Pelikan

prednikov. Umetna glasbena ustvarjalnost se je na Slovenskem začela z Gallusom, toda slovenska glasba je živela kot ljudska pesem že stoletja prej. Že naši predniki so ob prihodu na današnje slovensko narodnostno ozemlje v 6.-7. stol. prinesli s sabo pesmi, ki so spremljale njihovo vsakdanje življenje. Po sprejetju krščanske vere so se poganske šege pokristjanile (jurjevanje, kresne kolednice itd.). V srednjem veku je obstajalo lepo število cerkvenih ljudskih pesmi, pa tudi legendarnih. Pesemske snovi so tedaj prihajale tudi iz izročila drugih narodov; naš narod jih je po svoje oblikoval in uvrstil v domače izročilo. Kmečki punti in ljudski pesmi skoraj niso pustili sledov, prav tako protestantskim. Več pesmi v naslednjih stoletjih govori o vojaški službi. Prva svetovna vojna ljudske pesmi ni zaznačevala, tistih nekaj pesmi iz druge vojne "pa so ljudje tudi raje pozabili." Vsekakor je slovenska ljudska pesem "samosvoja umetnost s posebnimi značilnostmi, sposobna nastajati v vsakem času in preživeti stoletja, žal premalo znana in v javnosti premalo cenjena."

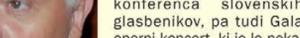
Janez Janša

edno ključni dejavnik pri premoščanju razlik. Tak primer je bila prav konferenca slovenskih glasbenikov, pa tudi Gala operni koncert, ki je le nekaj dni pred tem zadonel na skupnem trgu pred severno železniško postajo. Obe podelitvi sta nastali v sodelovanju organizacij tostran in onstran meje.

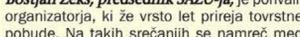
Vittorio Brancati

prof. **Lojze Lebič**, ki je v prispevku *Slovensko v slovenski glasbi* izrazil dvom in hkrati prepričanje, "da se v nacionalni/slovenski - tako ljudski kot umetni glasbi - zrcali naš značaj, naše religiozno in družbeno življenje, naša človeška podoba." Po analizi različnih poti, ki bi lahko privedle do slovenskosti v naši glasbi, je povedal, da je po njegovem mnenju slovensko v glasbi na zunaj trezno, preudarno, kratkosapno, pogovorno razpeto med "jaz-svet", kdaj tudi ostrin zarez in grobosti, navzoran pa občutljivo, lirčno kot odmevanje pokrajine, prežeto z latentno boleščjo. Tudi skladatelj in muzikolog **Ivan Florjanc** je spregovoril o dvomu in prepričanju, dodal pa je še spoznanje; prepričanje lahko spremeniš, spoznanja ne, je rekel. Čeprav prinaša globalizacija z internetom silen prepih tudi med nas, imamo Slovenci v zadnjih 15 letih v rokah "močan čas", čas možnosti in milosti. Naši "prstni odtisi" segajo zelo daleč v naše korenine, kjer se prepletajo z mitološkimi elementi. Slovenska ljudska glasba je v temnem stiku s svetim, kozmosom in smrtjo, prek katere imamo vpogled v onstranstvo. Čeprav je za slovensko značilno večglasno petje, vseeno izstopa melodija. Zanimiv je pojav fantovskega pre-

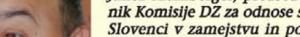
Mirko Brulc

demski pokrajini združuje 83 društev, ki se ukvarjajo z različnimi dejavnostmi. Akademik-flavtist **Lovro Sodja** je dal velik poudarek slovenskim manjšinam, ki predstavljajo "bogastvo, sol v velikem kotlu raznih narodov". Zavzel se je, da bi delžni vladi Koroške in Furlanije-Julijske krajine končno uredili pravni status dveh glasbenih sol. Pri tem se čudimo, da je - kar se tiče našega zamejstva - govoril samo o "tržaški" glasbeni soli, t.j. Glasbeni matici, niti omenil pa ni Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel v Gorici, ki kljub temu da ima več kot 300 goincev in kako-vočno stalno raste, prav v teh mesecih doživlja najhujšo krizo. Prof. **Lojza Bratuž** je orisala goriške glasbene izdaje, ki pričajo o bogati ustvarjalnosti našega pro-

Mirko Brulc

diatonično harmoniko. Njihov najbolj znani zbor je MePZ Avgust Pavel. Na Koroškem se je po razcvetu v začetku 20. stoletja z nastopom 1. svetovne vojne in kasnejše nacizma stanje za slovensko manjšino močno poslabšalo. Za ponovni razcvet je treba počakati na povoljno obdobje. Slovenci v Avstriji so z veliko me-

Janez Kramberger

stnosti. V mestu (Gorici) so se medtem razvile tri glasbeno pomembne institucije, SCGV Emil Komel, KC Lojze Bratuž (prej Katoliški dom) in Kulturni dom. Izhajajo iz današnjega stanja, je zadnji predavatelj, Janko Ban, orisal razvojne možnosti glasbe. Poudaril je pomembnost šolanja v materinščini - slovensčini in da mora pri tem prizadevanjih Slovenec v zamejstvu in po svetu na pomoč priskočiti matična Slovenija. Razvoj slovenske glasbe v Argentini in predavatelj **Ciril Kren**, ki je skozi glasbo orisal oba vala slovenskega preseljevanja v

Zorko Pelikan

priznanj tudi v širši javnosti. Frank Jankovič je npr. leta 1946 podpisal pogodbo s producentko hišo Columbia. V letih 1948 in 1949 je v dvomilijonski nakladi na tržišče izstrelil priredbe "Just because" in "The blue skit waltz". Leta 1985 so uvedli nagrado Grammy za najboljšo polko, ki je bila posvečena njemu. Nekaj Slovencev se je dokopalo do samega vrha svetovne pop glasbe: Micky Dolenz je bil bobnar skupine The Monkees, izjemno uspešnega benda v šestdesetih. Za Valenciem je nastopil še **Metod M. Milac**, predstavil je razvoj Pevskega zbora Korotan, ki je svoje delovanje začel že v petdesetih in je v vsem tem obdobju

Zorko Pelikan

SREDA, 13. SEPTEMBRA

Prva konferenca slovenskih glasbenikov iz sveta in Slovenije, ki jo je na pobudo Slovencev iz Toronta priredil Svetovni slovenski kongres od 13. do 15. septembra letos v prostorih hotela Perla v Novi Gorici, se je po pozdravnih nagovorih začela s predavanjem dr. **Zmaga Kumer**. Ker je bila ugledna slavistka in muzikologinja odsotna, je njeno predavanje o slovenski ljudski pesmi skozi zgodovino prebral Mirko

Lojze Lebič

Bratuž. V popoldanskem delu konferenca, ki je nosil naslov *Glasba kot kulturna razpoznavnost in vrednota manjšine*, je predsednik Zveze slovenskih kulturnih društev **Martino Maršič** prikazal nastanek, delovanje in vlogo omenjene Zveze, ki v tržaški, goriški in vi-

Ivan Florjanc

šestinskih glasbenih sol, pa tudi legendarnih. Pesemske snovi so tedaj prihajale tudi iz izročila drugih narodov; naš narod jih je po svoje oblikoval in uvrstil v domače izročilo. Kmečki punti in ljudski pesmi skoraj niso pustili sledov, prav tako protestantskim. Več pesmi v naslednjih stoletjih govori o vojaški službi. Prva svetovna vojna ljudske pesmi ni zaznačevala, tistih nekaj pesmi iz druge vojne "pa so ljudje tudi raje pozabili." Vsekakor je slovenska ljudska pesem "samosvoja umetnost s posebnimi značilnostmi, sposobna nastajati v vsakem času in preživeti stoletja, žal premalo znana in v javnosti premalo cenjena."

ČETRTEK, 14. SEPTEMBRA

Poseben pečat je konferenci dal skladatelj in dirigent akad. **Lojze Lebič**, ki je v prispevku *Slovensko v slovenski glasbi* izrazil dvom in hkrati prepričanje, "da se v nacionalni/slovenski - tako ljudski kot umetni glasbi - zrcali naš značaj, naše religiozno in družbeno življenje, naša človeška podoba." Po analizi različnih poti, ki bi lahko privedle do slovenskosti v naši glasbi, je povedal, da je po njegovem mnenju slovensko v glasbi na zunaj trezno, preudarno, kratkosapno, pogovorno razpeto med "jaz-svet", kdaj tudi ostrin zarez in grobosti, navzoran pa občutljivo, lirčno kot odmevanje pokrajine, prežeto z latentno boleščjo. Tudi skladatelj in muzikolog **Ivan Florjanc** je spregovoril o dvomu in prepričanju, dodal pa je še spoznanje; prepričanje lahko spremeniš, spoznanja ne, je rekel. Čeprav prinaša globalizacija z internetom silen prepih tudi med nas, imamo Slovenci v zadnjih 15 letih v rokah "močan čas", čas možnosti in milosti. Naši "prstni odtisi" segajo zelo daleč v naše korenine, kjer se prepletajo z mitološkimi elementi. Slovenska ljudska glasba je v temnem stiku s svetim, kozmosom in smrtjo, prek katere imamo vpogled v onstranstvo. Čeprav je za slovensko značilno večglasno petje, vseeno izstopa melodija. Zanimiv je pojav fantovskega pre-

stora. Več pesmaric, ki so nepogrešljive še danes, je izšlo že na začetku 20. stol., nekaj jih je izšlo tudi pod fašizmom. V zadnjih desetletjih pa so jih omogočili Zveza slovenske katoliške prosvete, SCGV Emil Komel in Združenje cerkvenih pevskih zborov. Iz poročila s podrobnim seznamom izdaj je izšlo, da naše ustanove izkazujejo posebno pozornost mladim skladateljem in postvarjalcem. V publikacijah se najdemo od preprostitih do bolj zapletenih skladb, vse pa so uporabne. Četrtekovo popoldne so zaznamovale posamezne glasbene realnosti v zamejstvu in po svetu. Najprej so svojo dejavnost predstavili zamejski glasbeniki. Drugi del okrogle mize se je razvijala v duhu novo pridobljene svobode. To je bilo čutili zlasti v globoko razpredeni mreži pevskih zborov, ki so postali jedro kulturnih stremiljenj predvsem v vaških sku-

Ivan Florjanc

postavili na noge organizirane kulturne dejavnosti. Leta 1975 je delovalo na Koroškem 42 zborov in pevskih skupin. V istem obdobju sta nastala tudi kvartet bratov Smrtnik in oktet Suha. Vseskozi je imelo velik pomen tudi cerkveno petje. Ob cerkvenem petju je veliko vlogo obdržala tudi ljudska pevška zakladnica. Za to nosi posebne zasluge zbiratelj Lajko Milisavljevič. Med pomembnejše slovenske glasbenike v Italiji gre uvrstiti Marija Kogojca, Vinka Vodopivca in Emila Komela. Po obdobju fašizma, ki ga je tragično zaznamoval umor glasbenika Lojzeta Bratuža, so se Slovenci v Italiji spet postavili na noge. Glasbena dejavnost se je razvijala v duhu novo pridobljene svobode. To je bilo čutili zlasti v globoko razpredeni mreži pevskih zborov, ki so postali jedro kulturnih stremiljenj predvsem v vaških sku-

Damjana Bratuž

postavili na noge organizirane kulturne dejavnosti. Leta 1975 je delovalo na Koroškem 42 zborov in pevskih skupin. V istem obdobju sta nastala tudi kvartet bratov Smrtnik in oktet Suha. Vseskozi je imelo velik pomen tudi cerkveno petje. Ob cerkvenem petju je veliko vlogo obdržala tudi ljudska pevška zakladnica. Za to nosi posebne zasluge zbiratelj Lajko Milisavljevič. Med pomembnejše slovenske glasbenike v Italiji gre uvrstiti Marija Kogojca, Vinka Vodopivca in Emila Komela. Po obdobju fašizma, ki ga je tragično zaznamoval umor glasbenika Lojzeta Bratuža, so se Slovenci v Italiji spet postavili na noge. Glasbena dejavnost se je razvijala v duhu novo pridobljene svobode. To je bilo čutili zlasti v globoko razpredeni mreži pevskih zborov, ki so postali jedro kulturnih stremiljenj predvsem v vaških sku-

STUDIO ART GLEDALIŠKA ŠOLA SSG

...razprimo krila mladih sanj...

Ustvarjamo gledališče v Trstu, Gorici in Špetru

Pokličite na številko 347-7615287 ali piši na sola@teaterssg.it

Prijave sprejemamo do 25. septembra 2006

Besedilo in slike: Andrej Černič, Danijel Devetok

postavili na noge organizirane kulturne dejavnosti. Leta 1975 je delovalo na Koroškem 42 zborov in pevskih skupin. V istem obdobju sta nastala tudi kvartet bratov Smrtnik in oktet Suha. Vseskozi je imelo velik pomen tudi cerkveno petje. Ob cerkvenem petju je veliko vlogo obdržala tudi ljudska pevška zakladnica. Za to nosi posebne zasluge zbiratelj Lajko Milisavljevič. Med pomembnejše slovenske glasbenike v Italiji gre uvrstiti Marija Kogojca, Vinka Vodopivca in Emila Komela. Po obdobju fašizma, ki ga je tragično zaznamoval umor glasbenika Lojzeta Bratuža, so se Slovenci v Italiji spet postavili na noge. Glasbena dejavnost se je razvijala v duhu novo pridobljene svobode. To je bilo čutili zlasti v globoko razpredeni mreži pevskih zborov, ki so postali jedro kulturnih stremiljenj predvsem v vaških sku-

Juan Vasle

ustanovljeno društvo Zarja, v okviru katerega je že od vsega začetka zaživel tudi mešani pevski zbor. Slovenci v Argentini niso samo peli na klasičnih koncertih, uprizarjali so tudi spevoigre (Kovačev študent, Snubač, Srce in denar). Številni Slovenci so se v Argentini uveljavili: že leta 1931 je v gledališču Colon pel Josip Rijavec, v letih 1948-49 je to uspelo Antonu Dermoti, leta 1959 pa so tam peli Slovenci Mariano Drago, Karlo Košuta in Franja Golob. V zadnjih desetletjih so se med potomci slovenskih izseljencev tudi operni pevci svetovno uveljavili Bernarda in Marko Fink ter Juan Vasle. Glasbeno pot Slovencev v ZDA je

Damjana Bratuž

Marjana Mozetiča, presenetljivo dobrega slovenskega skladatelja. Zahtevno Osterčevu Serenado za godalni kvartet je odigral preizkušeni Godalni kvartet Glasbene matice Trst, večer pa je s štirimi pesmimi sklenil Mešani pevski zbor Hrast iz Doberdoba. V sredo, 13. t.m., so na oder Kulturnega centra Lojze Bratuž stopili glasbeni postvarjalci in sestavi, ki predstavljajo rožo v gumbnici goriške glasbene stvarnosti, poleg njih pa še gost iz Trsta. Večer je uvedla Pevska skupina Musicum, ki je z odlično izvedbo del Gallusa, Komela in Quaggiata izvrstno pokazala veliko predanost svojih članov glasbeni muzi. Dva Kogojeva samospjeva je ob klavirski spremljavi Neve Klanjšček odpele sopranistka Alessandra Schettino, dva samospjeva Cirila Krena pa tenor Martin Srebrnik ob spremljavi pianistke Valentine Pavio. Ravnatelj

Koncertna večera v Gorici in Novi Gorici Goriški glasbeni odmevi

Glasbi ni dovolj samo govoriti. Treba ji je tudi prisluhniti. Zato so prireditelji konferenci poskrbeli tudi za dva prijetna in kakovostna koncertna večera v dveh sosednjih Goricah, ki sta še enkrat zaživel kot en sam kulturni prostor. V sredo, 13. t.m., so na oder Kulturnega centra Lojze Bratuž stopili glasbeni postvarjalci in sestavi, ki predstavljajo rožo v gumbnici goriške glasbene stvarnosti, poleg njih pa še gost iz Trsta. Večer je uvedla Pevska skupina Musicum, ki je z odlično izvedbo del Gallusa, Komela in Quaggiata izvrstno pokazala veliko predanost svojih članov glasbeni muzi. Dva Kogojeva samospjeva je ob klavirski spremljavi Neve Klanjšček odpele sopranistka Alessandra Schettino, dva samospjeva Cirila Krena pa tenor Martin Srebrnik ob spremljavi pianistke Valentine Pavio. Ravnatelj

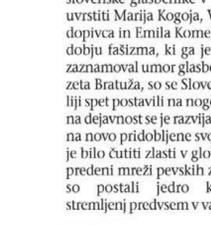
Pokličite na številko 347-7615287 ali piši na sola@teaterssg.it

Prijave sprejemamo do 25. septembra 2006

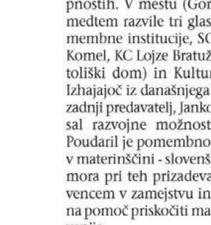
Besedilo in slike: Andrej Černič, Danijel Devetok

Argentino. Z njim sta položaj slovenske glasbe v Argentini predstavila tudi odprta pevca **Marko Fink** in **Juan Vasle**. Navzočim je predstavil zelo pestro dejavnost Slovencev, ki se razvija vse od začetka 20. stoletja. Slovenci so v Argentini v številnih primerih dokazali, da so odlični pevci. Zbirali so se v številnih zborih tudi v obdobju 1949-1957, ko je argentinska vlada razpustila vsa društva, ki so bila včlanjena v Slovensko zvezo. Leta 1958 je bilo

Marko Fink

priznanj tudi v širši javnosti. Frank Jankovič je npr. leta 1946 podpisal pogodbo s producentko hišo Columbia. V letih 1948 in 1949 je v dvomilijonski nakladi na tržišče izstrelil priredbe "Just because" in "The blue skit waltz". Leta 1985 so uvedli nagrado Grammy za najboljšo polko, ki je bila posvečena njemu. Nekaj Slovencev se je dokopalo do samega vrha svetovne pop glasbe: Micky Dolenz je bil bobnar skupine The Monkees, izjemno uspešnega benda v šestdesetih. Za Valenciem je nastopil še **Metod M. Milac**, predstavil je razvoj Pevskega zbora Korotan, ki je svoje delovanje začel že v petdesetih in je v vsem tem obdobju

Juan Vasle

priznanj tudi v širši javnosti. Frank Jankovič je npr. leta 1946 podpisal pogodbo s producentko hišo Columbia. V letih 1948 in 1949 je v dvomilijonski nakladi na tržišče izstrelil priredbe "Just because" in "The blue skit waltz". Leta 1985 so uvedli nagrado Grammy za najboljšo polko, ki je bila posvečena njemu. Nekaj Slovencev se je dokopalo do samega vrha svetovne pop glasbe: Micky Dolenz je bil bobnar skupine The Monkees, izjemno uspešnega benda v šestdesetih. Za Valenciem je nastopil še **Metod M. Milac**, predstavil je razvoj Pevskega zbora Korotan, ki je svoje delovanje začel že v petdesetih in je v vsem tem obdobju

Izjave prirediteljev

Franci Feltrin, Svetovni slovenski kongres: "Ko ste nam predstavili vašo pobudo, si splot nismo predstavljali in ne razumeli, kaj hočete s to konferenco doseči, in kako. In danes vam lahko rečem, da se je v meni prebudil popolnoma nov odnos do vseh vrst slovenske glasbe, njenih avtorjev in izvajalcev," mi je ob zaključku konferenca dejala ravnateljica Glasbene šole Nova Gorica Vlasta Vižintin. Zato lahko z veseljem rečem, da je bil naš namen, kot organizatorja, dosežen. Seveda smo bili takih pohval deležni tudi od drugih slušateljev in predavateljev. Namen konferencie ni bil, da bi razglabljali o strokovnosti

požel kar nekaj lepih rezultatov. Posnel je več plošč, pa tudi nastopal v Ameriki in domovini. Posebej pomemben je bil nastop ob prvem obisku papeža Janeza Pavla II. v Sloveniji.

Franci Feltrin

GM - Ljubljana: 1. svetovna konferenca slovenskih glasbenikov iz domovine in iz tujine je bila odlična priložnost za spoznavanje novih obrazov slovenske glasbe. Doma se vse premalo zavedamo velikosti celotnega slovenskega kulturnega prostora, ki ne zajema samo

Z leve: Julijan Strajnar, Janko Zerzer, Silvan Kerševan, Janko Ban

požel kar nekaj lepih rezultatov. Posnel je več plošč, pa tudi nastopal v Ameriki in domovini. Posebej pomemben je bil nastop ob prvem obisku papeža Janeza Pavla II. v Sloveniji.

Marko Vatovec

ali nestrokovnosti posamezne glasbene zvrsti, pač pa da bi se med seboj spoznali in opozorili na neznanje, pozabljenosti ali zamočlane slovenske skladatelje in izvajalce v domovini in po svetu. Nemalo kritik je bilo, da celo matična domovina vse premalo upošteva in

Marko Vatovec

ozkih meja naše domovine. Zelo zanimivo je bilo poslušati izkušnje naših rojakov npr. iz Argentine, ZDA, Avstralije, Kanade, pa tudi tistih iz sosednjih držav, Avstrije in Italije. Zagotovo bi bilo, tako kot je predlagal akademik prof. Lojze Lebič, v prihodnosti potrebno bolj poskrbeti za kulturna predstavništva, slovenske kulturne centre v tujini, za začetek najboljše kar v sosednjih državah. V teh centrih bi morali biti zaposleni tudi glasbeni strokovnjaki, ki bi na tak način lahko ustrezno poskrbeli za pretok informacij, bodisi ko gre za področje profesionalnega, kakor tudi vzgojnega in amaterskega glasbenega življenja. S tako organiziranostjo bi obogatili domačo glasbeno stroko, hkrati pa povežali različne dejavnike slovenskega glasbenega življenja doma in v tujini.

Vlasta Vižintin

izjave dela slovenskih skladateljev. Predavatelji in udeleženci so opozorili na preskromno izvajanje del slovenskih avtorjev in državnih in drugih javnih prireditvah v Sloveniji. Kot pohvala za nas organizatorje, bodisi ko gre za področje profesionalnega, kakor tudi vzgojnega in amaterskega glasbenega življenja. S tako organiziranostjo bi obogatili domačo glasbeno stroko, hkrati pa povežali različne dejavnike slovenskega glasbenega življenja doma in v tujini.

Ciril Kren in Silvan Kerševan

konkraj robov strasti v drugačnem jeziku

Argentino. Z njim sta položaj slovenske glasbe v Argentini predstavila tudi odprta pevca **Marko Fink** in **Juan Vasle**. Navzočim je predstavil zelo pestro dejavnost Slovencev, ki se razvija vse od začetka 20. stoletja. Slovenci so v Argentini v številnih primerih dokazali, da so odlični pevci. Zbirali so se v številnih zborih tudi v obdobju 1949-1957, ko je argentinska vlada razpustila vsa društva, ki so bila včlanjena v Slovensko zvezo. Leta 1958 je bilo

Joe Valencic

priznanj tudi v širši javnosti. Frank Jankovič je npr. leta 1946 podpisal pogodbo s producentko hišo Columbia. V letih 1948 in 1949 je v dvomilijonski nakladi na tržišče izstrelil priredbe "Just because" in "The blue skit waltz". Leta 1985 so uvedli nagrado Grammy za najboljšo polko, ki je bila posvečena njemu. Nekaj Slovencev se je dokopalo do samega vrha svetovne pop glasbe: Micky Dolenz je bil bobnar skupine The Monkees, izjemno uspešnega benda v šestdesetih. Za Valenciem je nastopil še **Metod M. Milac**, predstavil je razvoj Pevskega zbora Korotan, ki je svoje delovanje začel že v petdesetih in je v vsem tem obdobju

Ciril Kren

Marjana Mozetiča, presenetljivo dobrega slovenskega skladatelja. Zahtevno Osterčevu Serenado za godalni kvartet je odigral preizkušeni Godalni kvartet Glasbene matice Trst, večer pa je s štirimi pesmimi sklenil Mešani pevski zbor Hrast iz Doberdoba. V sredo, 13. t.m., so na oder Kulturnega centra Lo

Kratke

Antena za mobilno telefonijo v Bazovici

V mnogih krajih na Tržaškem se ljudje upirajo postavitvi in prisotnosti anten raznih telefonij. Če se ljudje upirajo, pomeni, da tovrstne antene in oddajniki za televizijske kanale le niso tako nedolžni in za zdravje neškodljivi, kot nam nekateri hočejo prikazati. Tudi ne verjamem, da so tisti, ki so proti postavitvi takih anten, tako neuki in da ne vedo, kaj delajo.

Kaj pa BAZOVICA? V naši vasi so tri take antene, a ena izmed njih je postavljena tik ob Slomškovem Domu in tako rekoč stoji med nekaterimi hišami. Ob anteni je dvorana in tudi igrišče, kjer se redno igra in zbira pri petju in verouku veliko otrok. In Bazovica molči. Tako in tako se nas Bazovcev ne tiče, saj stanujemo daleč in nam torej te antene ne morejo škoditi. Tisti pa, ki živijo v bližini, naj si pomagajo, kakor morejo in znajo.

Tudi ko so antene postavljali, se ni nihče v vasi zganil; ne tisti, ki v vasi nekaj pomenijo, ne razna društva. Najbrž, ker takrat se še ni dosti vedelo in govorilo o eventualni škodljivosti in sevanju takih in podobnih anten. Najprej se je Sipu oziroma današnjemu Telecomu z blagoslovom tedanjega župnika zemljišče prodalo. Nato so zgradili stavbo in nekaj let kasneje še anteno. Sicer pa, kot že rečeno, ni to edina antena v naši vasi. Še nekaj jih je, samo da sta ostali dve zunaj vasi, ena celo blizu nogometnega igrišča.

Teh nekaj vrstic sem napisal z namenom, da sovaščane spodbudim k razmisleku in naknadnemu postopanju v zvezi s tem problemom. / S spoštovanjem, Hadrijan Cijak-Ciacchi

Opčine / O antenah

Foto Kroma

Ali so za sporazumevanje bolj pomembni zdravje ali telefončki...?

Predstavili so Jelinčičeve Zvezdane noči v italijanskem jeziku

Foto Kroma

V dvorani nekdanjega Narodnega doma so v petek, 15. septembra, predstavili predelano izdajo romana *Le notti stellate del Karakorum* tržaškega novinarja in pisatelja Dušana Jelinčiča. Knjiga je izšla v zbirki I Licheni pri založbi CDA Vivalda iz Turina. Knjigo in avtorja sta predstavila alpinistka Nives Meroi in Erik Švab.

Z duhovnih vaj v avgustu
Zakaj ste prišli?

V prejšnji številki sem omenila, da nas je letos pri duhovnih vajah v Domu blagov pričakalo prijetno presenečenje: Jezusov govor na gori o blagih, slika Toneta Kralja iz leta 1966. Z veseljem smo tudi mi sedeli ob vznožje naslikanega Kristusa in zbrano poslušali p. dr. Leopolda Grčarja. Na priloženi fotografiji se lepo vidijo Kraljevo delo, p. Leopold in na mizi pod križem patrovi pripomočki: Sv. pismo, knjižica laične misijonarke Cataline iz Bolivije in v majhnem zlatem relikvariju relikvije sv. Frančiška Asiškega. S temi nas je pater vsak dan blagoslavljal.

Naravno je bilo, da nam je prebral iz evangelija Jezusov govor o blagih. Vsakega posebej je vprašal, kateri od blagov mu je najbolj pri srcu. Odgovori so bili različni - kakor so bili različni tudi odgovori na vprašanje: Zakaj ste prišli na duhovne vaje? Mišlim, da se ne motim preveč, če jih nekako povzamem s temi besedami: "Da poslušam in premišlujem besede o Bogu; da poživim in poglobim svojo vero." P. Leopold zna zanimivo podajati primerno gradivo, z molitvijo pa prosimo Sv. Duha, da razsvetli naš um in nam posreduje milosti.

Letos je pater izbral sveto mašno daritev. Kar precej se je naslanjal na pričevanje omenjene laične misijonarke Evharističnega Jezusa

sovega Srca Cataline Rivas. Tamkajšnji škof meni, da to pričevanje podaja globok nauk o skrivnosti svete maše. Catalini govori-

ta Marija in Jezus sam. Učita jo in po njej druge vernike - , kako moliti, premišljevat in z veseljem uživati trenutke srečanja z Bogom in Marijo. Prikažeta vse, kar moramo vedeti o dogajanju pri sveti mašni daritvi in jo doživljati z vsem srcem. Kako naj v nekaj stvkih povem, kar nam je voditelj podajal tri dni, skoraj od jutra do večera? Ali kar je Catalina zapisala v celi knjižici? Catalini je bilo dano, da je "videla" dogajanje pri slovesni maši, ki jo je z drugimi duhovniki daroval nadškof. Marija

in Jezus sta ji pri tem dajala za nas vernike koristne nauke. Npr. : Če moraš na kako slavo, na pomemben obisk, kako skrbno se na to pripravljati! Na srečanje z Bogom pri sv. maši pa priletiš nepripravljen, zadnji hip ali celo zamudiš. In vendar je prvi del sv. maše, posvečen Božji besedi v berilih, evangeliju in pridigi, prav tako pomemben kot drugi del, posvečen darovanju, spreminjenju in obhajilu. In očenaš! Kako moreš moliti "Oče naš ... odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo naših dolžnikom", ko pa si morda skregan s sosedom ali si opravljala znanost? "Jaz vas, ljudi, tako ljubim, da sem daroval svoje hudo trpljenje in smrt na križu za vaše odrešenje.

/ dalje
Nada Martelanc

DOLINA Dvorana občinskega sveta

Kraški okraj o aktualnih temah našega področja

V pričakovanju ponovne vzpostavitve Kraške gorske skupnosti in s tem obnem prevzem pristojnih poslov in odločitev ter obveznosti, ki ji pripadajo, preostane našemu kraškemu področju zgolj upati, da bo Kraškemu okraju uspelo izvesti čim več točk svojega programa. To upajo sicer predvsem njegovi snovalci, v prvi vrsti nositelj načrta, občina Zgonik z njenim županom Mirkom Sardočem na čelu. Dvorana dolinskega občinskega sveta je bila namreč v petek, 15. septembra, prizorišče pomembnega omizja, na katerega so bili vabljivi predstavniki

vseh občin tržaške pokrajine in občin Doberdob ter Sovodnje na goriški strani. Sestanek je bil operativnega značaja, saj je ob pogledu na dosedanje opravljeno delo obnem tudi nakazal, katere smernice je treba v najkrajšem času izvesti.

Zgoniškem županu Mirku Sardoču, njegovi dolinski kolegici Fulvi Premolin, devinsko-nabrežinskemu županu Giorgiu Retu, funkcionarki tržaške občine Elisabetti Boglich in še nekaterim odbornikom okoliških ob-

čin, ki so sedeli ob istem omizju, je najprej pri srcu vprašanje evropskih zaščitnih območij; slednje je dežela vsilila občinam, kar gotovo ni šlo po godu njenim upraviteljem. Gre namreč za normative vozle, ki bi po mnenju pristojnih prikrajšali našim vinogradnikom in kmetovalcem suvereno upravljanje teritorija, saj

pred seboj imeli sliko možnih dejavnosti, za katere je treba oz. ni treba pripraviti ocene vpliva na okolje. "Navodila bodo poenotena za vse občine", kar bo služilo za enoten vpogled v področje tržaške pokrajine - je dejal Sardoč: "Dovolj je navodil z visokega", je sklenil in še pojasnil, da bodo strokovnjake iz-

Foto IG

bi tovrstne procedure hkrati zahtevale dokumentacijo oz. presojo o vplivu posega na okolje. Župan Sardoč je zato jasno poudaril potrebo po novem profesionalnem liku, ki bi podrobno izdelal smernice (se pravi perimetracijo ozemlja, izbor regulacijskih načrtov posameznih občin in zakonskih pravil, ki urejajo snov, itd.) za zaščito našega območja in jih nato posredoval pristojnim deželnim organom. Preglednica strokovnjakov bo tako služila tudi našim kmetovalcem, ki bodo

brali na podlagi splošnega razpisa.

Kraški okraj si glede negovanja našega ozemlja "prizadeva tudi za bolj sinergično sodelovanje med deželo in pokrajino", čeprav je slednja bolj naklonjena temu predlogu kot prva, je dejala Premolinova. Na deželi pa gre vendar zabeležiti kar nekaj pozitivnih operativnih premikov v prid okoljevarstvenim posegom pri nas: odbornik za kmetijstvo Ezio Marsilio je predlagal, da bi uporabili gozdarsko službo pri čiščenju

gozdnih poti v zimskih mesecih. Zahteva okoliških občin glede povečanja števila občinskih tajnikov je naletela na pozitiven odziv vsedržavnega sveta Avtonomne agencije za občinske in pokrajinske tajnike, ki je odredila, da bo v kratkem namenila posebno mesto za tajnike z znanjem slovenskega jezika. Glede vprašanja o podaljšanju urnikov maloobmejnih prehodov pa župani okoliških občin niso prejeli od pristojnih slovenskih in italijanskih vladnih organov nikakršnega odgovora. Ravno tako je še odprto 'pogajanje' o dvojezičnih osebnih izkaznicah, ker še ni znano, kdaj bodo rešeni tehnični problemi, ki onemogočajo uporabo

strešic pri slovenskih besedah. Sestanek Kraškega okraja je bil tudi priložnost, da so župani ponovno izrazili zahtevo po ustanovitvi nove Kraške gorske skupnosti oz. po novem tako imenovanega gorskega okoliša. Deželni predsednik Illy je v svoji volilni kampanji obljubil

vzpostavitev starega organa, letos pa je večina na deželi odobrila zakon, po katerem naj bi nudila možnost združevanja le tistim občinam, ki ležijo na hribovitih območjih. Župan Sardoč je tako najavil, da bo v kratkem zaprosil predsednika Illyja in ostale pristojne deželne odbornike za srečanje, na katerem bi smotno razmislili o potrebnem organu, ki bi po zgledu nekdanje KGS skrbel za celovito negovanje kraškega področja.

Igor Gregori

Prireditev tematski Expo
Ciljamo na 2012!

Ali se še spominjamo izraza Expo? Ta je pred časom kar nekaj mesecev predstavljal za Tržačane čarobno palico, s katero naj bi razvozlati marsikateri vozle, ki drži staro 'tržaško preokooceansko ladjo' trdno privezano na pomolu z imenom imobilizem. Res pa je, da bi pozitiven razplet zadeve Expo kajpada nudil mladim

marsikatero začasno zaposlitev, kar je v današnjem času prava dobrodošlica. Znano je pa, da je španska Saragoza prekosila Trst, ki s svojo tematsko izbiro - Mobilnost znanja - ni prepričala mednarodnega biroja. Tržaški upravitelji pa so na

mednarodni tematski sejem res močno čustveno navezani, toliko namreč, da že pripravljajo naše mesto na ponovno kandidacijo. Če bo šlo tokrat vse po programih, bo Trst gostil tematski Expo leta 2012. To upajo tržaški župan Roberto Dipiazza, predsednica tržaške pokrajine Maria Teresa Bassa Poropat, predsednik tržaške industrijske cone

Pierpaolo Ferrante, tajnik pristaniške oblasti Aldo Cuomo in podpredsednik trgovinske zbornice Carlo Sigliano, ki so bili v torek, 12. septembra, gostje sestanka, ki ga je sklical deželni odbornik za raziskovanje Roberto Cosolini. Tudi deželni predsednik Illy se

je že aktiviral pri rimski vladi, ki bi morala predložiti kandidacijo Trsta do 22. novembra. Prodijska ekipa pa se bo potemtakem znašla v škripcih, saj sta tako Milan kot Turin predložila svoji kandidaturi za pripravo univerzalnega Expoja leta 2015: katerega kandidata torej

podpreti? Tržačani pa v brk ostalim tekmečem snujemo svoj načrt. Mobilnost znanja je bila kot tematska izbira zadnjič preveč ohlapna. Ali bo načrtovalcem tokrat uspelo vlti v kandidacijo zmagovalnega elana in predvsem jasno in neoporečno geslo?

IG

Špansko slavlje

Vsedrjavno združenje partizanov / Tiskovna konferenca

Ali se dogovorov še držimo?

Vsodrjavno združenje partizanov Italije-Anpi je v petek, 15. aprila, sklicalo tiskovno konferenco, ki je potekala v openskem Prosvetnem domu. Na srečanju, katerega so se udeležili številni predstavniki zamejskih organizacij, tako političnih strank kot jusarskih odborov, je bil govor o pravnem položaju vrnitve dela openskega strelišča. 14. aprila lani je bil namreč soglasno dosežen sporazum na tržaški prefekturi: tržaški župan Roberto Dipiazza pa je dan zatem (15. aprila) sporazumno obvezo slovesno podpisal in najavil, da bo openska srenja prejela ključje oktobra istega leta. Dejstvo, da do tega ni prišlo, je razgalilo duhove jusarjev in drugih predstavnikov naše manjšine. Predsednik tržaške sekcije Anpi-ja je med tiskovko spodbudil tržaške občinske svetnike, naj čim prej pride do podpisa, saj bi do 20. t.m. na podlagi sporazuma transakcijo moral sprejeti občinski svet. Po zadnjih vesteh kaže, da bi openski srenji vrnilo znatno manjši delež površine - govor je o

ozkem pasu pri obeležju ustreljenih -, v pošte pa naj ne bi prišel več niti načrt spominskega parka arhitekta Andreja Križničiča. Kaže namreč, da v sklepu o transakciji ni jasno izpostavljena vrnitev površine krajevni skupnosti. To bi

primeru gre za okrog 20 tisoč kvadratnih metrov površine v zamenjo za res majhen prostor. 20 tisoč kvadratnih metrov bi nato šlo vojaški upravi in ne jusarjem. Tako bi lahko v prihodnje na tistem mestu zgradili bogve kaj -

Foto Kroma

bilo kajpada hudo, ko bi naposled prepustili okrog 23 tisoč kvadratnih metrov površine vojaški oblasti, vprašanje pa je tudi, ali je primerno, da strelišče sploh še naprej deluje. "Transakcija je pogodba. Če kdo sprejme transakcijo, pomeni, da se s tem vekomaj nečemu odpove: v tem

stanovanjske bloke morda! Pozabiti ne gre, da je bilo na tistem mestu ustreljenih okrog sto ljudi in zločinski bi bilo, ko bi se tako zlahka temu odpovedali. Mnenja sem, da je bolje, ko bi počakali čas novih razmer: takrat bomo lahko kaj več upali s strani rimske vlade. Dodal bi le to, da je že

pereč problem strelišča samega, ki se nahaja v neposredni bližini vasi. Še danes lahko prisluhne mo strelom iz strelišča, ki domačine zlahka spominjajo na grozno obdobje fašizma, ko so padali talci pod streljo vojakov. Obenem je delovanje današnjega strelišča nespoštljivo do spomina na žrtve. Gre za dva res velika problema."

"Vojaška oblast in tržaška prefektura se igrata z našimi čustvi", je glede afere mnenja deželni svetnik SSK Mirko Špacapan. Kazalo je, da se je dalo zadevo razrešiti, zadnji razpleti pa so pokazali, da "s takimi osebkami se dogovori ne dajo sklepati", je še dodal Špacapan, ki upa, da bo nov položaj sprožil splošno akcijo, s katero bi zahtevali ukinitve dejavnosti na openskem strelišču. Deželni svetnik je tudi predlagal vključitev državnega sekretarja Ettoreja Rosata v to vprašanje, tako da bi tržaški politik, ki je med drugim lahko vedno računal na podporo slovenskih volivcev, imel možnost konkretnega posega v prid naše manjšinske skupnosti. Med mnogimi, ki so bili prisotni na tiskovni konferenci, gre omeniti poseg predsednika SKGZ za Tržaško, ki se je vprašal, ali je še mogoče dovoliti, da je ta kraj spomina še naprej onečaščen z delovanjem strelišča.

IG

Obvestilo

Slovenska Vincencijeva konferenca in Klub prijateljstva vabita v sredo, 27. septembra, k šolskim sestram pri Sv. Ivanu v Trstu, ul. Delle Doccie 34, na praznovanje godu svojega zavetnika sv. Vincencija Pavelskega.

Začetek ob 16. uri z mašo za pok. dr. Marka Udoviča. Sledilo bo družabno srečanje.

Darovi

Namesto cvetja na grob pokojni Mariji Križmančič daruje Boža 20,00 evrov za cerkev v Bazovici.

V domači župnijski cerkvi

Zbor Imago vocis iz Catanie v Bazovici

USCI in ZSKD naše dežele sta povabila MePZ Lipa iz Bazovice na zaključni koncert zborovskega festivala ALPE-ADRIA, ki je potekal v športni dvorani v počitniškem kraju Lignano Sabbiadoro. Toda vsak od povabljenih deželnih zborov je moral prej gostiti enega od nastopajočih tujih zborov. Določili so, da bo v Bazovici nastopil zbor Imago Vocis iz Catanie. Koncert je bil v domači cerkvi v petek, 8. septembra, zvečer. Vsak zbor je zapel šest pe-

bil nenavaden. Pevci so namreč na znak pevovodje začeli peti že na poti proti oltarju in tam pesem tudi končali. Že tak začetek in homogenost zbora brez izstopanja posameznih glasov ter njihova izredno visoka lega so občinstvo vžgali. Poslušalci niso štedili s ploskanjem. Sledile so nato tri sicilijanske pesmi iz 16. in 17. stoletja: dve polifonični Mi votu in m'arrivatu (B. D'Amico), Amuri (pripr. Resca) in Shadrak neznanega avtorja. Zbor je razkril poslušalcem nez-

smi. Začetek koncerta je pripadel bazovskemu zboru. Prvi pesmi Improvisio B. Marzija je sledilo še pet nabožnih pesmi v latinščini, staroslovensščini in angleščini: Tollite hostias (C. Saint-Saens), Bogorodice djevo, raduj sja (S. Rachmaninov), Ave Maria (J. Busto), Ave Maria (J. Gruber) in Psalm 10 (G. D. Pass). Sledil je nastop zbora iz Catanie. Zbor so ustanovili leta 1987. Njegove pevce družijo ljubezen do glasbe in posebno do polifonije. Njihov repertoar obsega antično, klasično in moderno glasbo, saj prepeva sicilijanske in južnoameriške ter črnske duhovne pesmi. Zbor skuša vzbuditi zanimanje za polifonijo s koncerti po raznih šolah in z organizacijo šolskih zborov. Zbor je imel poleg tega številne nastope v raznih italijanskih deželah in v Švici. Vodi ga priznani pedagog g. župnik Salvatore Resca, diplomiran iz teologije in filozofije. Obenem je izvedenec za gregorijansko petje. Duša zbora je prav on, kot priznavajo njegovi pevci. Zbor se je predstavil z dvema sakralnima skladbama: Pater Noster I. Stravinskega in Psalm LXXXVI B. D'Amica. Začetek je

nan in čudovit sicilijanski gladsbeni svet. Tako jih je prevzel s svojim izvajanjem, da so v popolni tišini poslušali, uživali in sprejemali njegove barkarole, serenate ter še dodatne črnske duhovne pesmi. Zborovodja je svoje občutke prenašal na pevce in ti neposredno na poslušalce. Le-ti so prisluhnili krasnim solističnim glasovom in pri nekaterih pesmih še instrumentalni spremljavi. Očitno so vsi, pevovodja, pevci in poslušalci tvorili eno samo celoto. Kasneje so pevci namreč povedali, da jim je burno ploskanje dalo nemalo zagona. NI moglo biti drugače, tako lepo je bilo. Koncert se je končal s skupno pesmijo Ave Verum (W. A. Mozart). Prijateljsko kramljanje in pogostitev, ki sta sledila koncertu, sta trajala pozno v noč. Drugi dan, v soboto, so vsi zbori, ki so nastopili na zborovskem festivalu ALPE-ADRIA, imeli sklopni nastop. Vsak zbor je zapel dve pesmi. Na koncu so zapeli še tri skupne pesmi Ave Verum (W. A. Mozart), Odo radosti (L. van Beethoven) in Va' pensiero (G. Verdi)

Hadrijan Cijak - Ciacchi

Nova sezona

Predstavitve dejavnosti SKK in Mosp

Vsredo, 13. septembra, je v Peterlinovi dvorani od 18. ure dalje potekala predstavitve letošnjih dejavnosti Slovenskega kulturnega kluba in Mladih v odkrivanju sku-

terih se lahko zabavajo in istočasno naučijo veliko novih stvari. Voditelji dejavnosti so publikli v sredo predstavili program, ki ga bodo izpeljevali v svojih krožkih skozi celo leto. Prof.

miko in še veliko drugega. Likovni krožek, ki ga je predstavil vodja Matej Susič, je namenjen mladim vseh starosti in bo potekal v obliki tečaja, občasnih delavnic ter predavanj. 'Va-

Foto Kroma

pnih poti v sezoni 2006-2007. SKK in Mosp nudijo višješolski in univerzitetni mladini ter mladim v poklicu možnost, da se udeležijo različnih dejavnosti v popoldanskih urah, na ka-

Lučka Susič je tako opisala gledališki krožek, ki bo potekal enkrat tedensko in na katerem se bodo mladi izkusili v gledališki umetnosti z uprizorjanjem iger, tečaji lepe govorice, mi-

bljeni so prav vsi mladi, tudi tisti, ki mislijo, da ne znajo risati, je želel poudariti Matej Susič, 'saj je cilj tečaja prav ta, da se mladina v prijetni družbi preizkusi v likovni ustvarjalno-

sti.' Sestanki mednarodnega krožka, namenjeni mladim od 17. leta dalje, pa bodo potekali enkrat mesečno. Predvidena je organizacija projektov s pripadniki evropskih manjšin, na katerih bodo udeleženci spoznavali mladino iz različnih manjšinskih prostoro. Mednarodni krožek vodi Matteo Feruglio. Bodočim članom SKK in Mosp-a bo na voljo tudi časnikarski krožek, ki ga bodo izmenično vodili Breda Susič, Andrej Černic in Ambrož Peterlin. Program predvideva urejanje mladinskega časopisa Rast, občasna predavanja znanih novinarjev ter delavnice, na katerih se bodo mladi učili pisanja intervjujev, kronike, reportaže in še veliko drugega. Plesna delavnica, ki jo bo vodila Raffaella Petronio, pa bo namenjena predvsem sprostitvi, spoznavanju lastnega telesa in ustvarjalnosti, pa tudi koreografijam ter masazi.

Mladi se bodo mesečno srečevali tudi ob nedeljah. Nedeljski popoldnevi bodo namenjeni kolesarskim in smučarskim izletom, gledanju filmov na platnu pa tudi debatnim srečanjem ter predavanjem. Vsi, ki se želite udeležiti letošnjih krožkov, se lahko prijavite na ul. Donizetti 3 v Trstu ali pokličite na telefonsko številko 040 370846.

Patrizia Jurinčič

Umrl je Orazio Bobbio Živeti na odru

"Orazio Bobbio je bil gledališču plemič in tlačan. (Orazio Bobbio e' stato conte e contadino del teatro)". Tako pisatelj Pino Roveredo. Tržaški gledališki milje je izgubil enega svojih osrednjih snovalcev. V

petek, 15. septembra, je Orazio Bobbio za vedno zatislil oči. Umrl je po hudi bolezni ravno pred začetkom nove sezone ljubljanskega gledališča La Contrada. Rodil se je pred šestdesetimi leti v Trstu. Že v mladih letih je vzljudil gledališki svet in v šestdesetih letih

postal igralec Stalnega gledališča Furlanije-Juljske krajine. Leta 1976 pa je z režiserjem Francescom Macedonim in igralkami Ariello Reggio ter Lidio Braico ustanovil Ljudsko gledališče La Contrada, ki je postalo eno najuspešnejših gledališč v deželi in celo v Italiji. S

svojim gledališkim talentom in neutrudljivim delom je Bobbio postavil na oder gledališča Cristallo veliko število predstav iz italijanske in svetovne literature. Bobbio je zadnjič nastopil v igri Neila Simona I ragazzi irresistibili, ko si je oder delil z Johnnyjem Dorellijem in Antoniom Salinesom. Zadnja leta je bil Bobbio aktiven tudi na tržaškem

političnem prizorišču. Že leta 1996 je kandidiral za rimski parlament kot predstavnik Oljke. Z Marjetico je nato sodeloval tudi na predzadnjih deželnih in zadnjih občinskih volitvah. Kot gledališčnik in tudi kot politik je Bobbio vseskozi verjel v potencial našega mesta, katerega ozračje je žal še vedno pod vplivom težke, pretežke preteklosti.

V cerkvi Matere Božje-Kraljice Evrope Doživeta revija Višarje pojejo

Petje povzdiguje duha! Ko pa se lepo petje razlega v cerkvi, ki je med najstarejšimi in najbolj priljubljenimi slovenskimi božjimi potmi, kot so Svete Višarje, je res doživetje in priložnost, ki romarju navdihne lepo misel in mu segreje srce. Tako je bilo tudi v nedeljo, 17. t.m., ko deževno in megleno vreme ni zmanjšalo prazničnega vzdušja, ki je vladalo na Svetih Višarjah, kjer so Slovensko kulturno središče Planika iz Kanalske doline, Kulturno športno društvo Rojanski Krpan in župnija Žabnice, pod pokroviteljstvom občin Trbiž in Naborjet – Ovcja vas ter Gorske skupnosti za Gurnsko, Železno in Kanalsko dolino ob podpori Slovenske prosvete, Zveze slovenskih kulturnih društev in Zadrudne kraške banke priredili že tradicionalno srečanje pevskih zborov in skupin z naslovom Višarje pojejo. Božjepotna cerkev na Svetih Višarjah je namreč na tretjo septembrsko nedeljo že tradicionalno prizorišče pevskega srečanja zborov in skupin iz Slovenije, Koroške in našega zamejskega prostora. Udeležence srečanja je sprejela v svoje zavetje božjepotna cerkev Matere Božje – Kraljice Evrope, ki

Foto JMP

jo krasijo letos obnovljene znamenite poslikave Toneta Kralja. Opoldne je bila namreč v njej maša, ki jo je daroval namestnik rektorja višarskega svetišča g. Andrej Lampret. Ta je med homilijo

poudaril veliko povezovalno moč petja in zborovskega združevanja ter tudi s kančkom ironije podčrtal, da se je treba z izzivi v življenju, kot pri petju, soočiti z veliko iskrenostjo predvsem do samih sebe. Med mašo je oktet Deseti brat iz Črnuč pri Ljubljani izvajal Troštovo mašo in po nekaterih Gallusovih mo-

tetih tudi nekaj slovenskih pesmi.

Po maši je bil na vrsti doživet koncert, ki so ga oblikovali Oktet Gallus iz Ribnice, ki mu je umetniško vodja Tadej Osvald, MoPZ Skala iz Gabrij na Goriškem, ki ga vodi Jasmina Gorjanc, Kvartet Zwitter iz Zahomca pod Ojsternikom na Zilji, se pravi iz tiste koroške doline, s katero ima Kanalska dolina od nekaj neposredne stike, MoPZ Fantje izpod Grmade iz Devina, ki jih vodi Ivo Kralj, ter že omenjeni oktet Deseti brat z umetniškimi vodjo Jožtom Koresom. Vsak zbor ali sestava je zapel(a) po tri pesmi, od katerih eno nabožno, ostali dve pa narodni. Ob koncu koncerta se je Peter Verč, ki je povezoval spored, v imenu Rojanskega Krpana javno zahvalil predsedniku društva Planika iz Kanalske doline Rudiju Bartholotu in pobudniku revije Miranu

Dolharju. Lep pevski praznik je ogrel prisotne romarje in predvsem domačine, saj so nastopajoči s svojim ubranim petjem ustvarili izredno lepo in prijazno vzdušje, kot ga lahko ustvari doživeta slovenska pesem.

Evropsko prvenstvo v dami prvič v Sloveniji Odlični Rusi

Desetega septembra se je v Bovcu končalo osemdnevno evropsko prvenstvo v mednarodni dami. Kot je bilo pričakovati, so najvišji naslovi šli na vzhod, presenetili pa

v organizaciji Dama kluba Bovec, ob sodelovanju z LTO Bovec in občino, je od 2. do 10. septembra potekalo in se uspešno končalo evropsko prvenstvo v mednarodni dami v hotelu Alpe v Bovcu. Sodelovalo je 94 damistov in 25 damistk iz osemnajstih evropskih držav. Med njimi je bilo kar 26 velemojstrov in velemojstvic. Po mnenju strokovnih kritikov je doseglo prvenstvo prvovrstni nivo. Za tiste, ki te igre ne poznajo, je

bilo pred tekmovanjem obrazloženo, da je dama strateško miselna igra. Po svetu so se v stoletjih pojavile številne različice te igre, z namenom poenotenja pravil pa se je v drugi polovici prejšnjega stoletja po Evropi in svetu začela vedno bolj uveljavljati "mednarodna dama". Dama ima sto polj, na njej pa je po 20 belih in 20 črnih figur. Novi evropski prvak je Alexander Georgijev iz Rusije, sledi mu prejšnji prvak Aleksander Shvartsman (Rusija) in Guntis Valneris iz Latvije. Med ženskami je naziv evropske prvakinje ubranila Darya Tkachenko, druga je bila Nina Hoekman (Nizozemska) in tretja Tamara Tansykkuzhina iz Rusije. Ob koncu so pripravili tudi dvodnevni sestanek operativnega odbora Svetovne dama zveze, na katerem so sodelovali vsi njegovi ključni funkcionarji, vključno s predsednikom Vladimirjem Pitysinom iz Rusije in podpredsednikom Petrom Hilderlingom iz Nizozemske.

MM

so skoraj še otroci z zahoda, ki so remizirali tudi z dolgoletnimi mojstri te zanimive miselne igre.

strokovnih kritikov je doseglo prvenstvo prvovrstni nivo. Za tiste, ki te igre ne poznajo, je

VIDA VALENCIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

Navadila se bo na venomer polomljene gugalnice

Pred dnevi sem na Južnem Tirolskem vide-la čudovito mladenko dolgih svetlih las, ki je grabila seno. Tisti hip sem pomislila, kako te okolje neverjetno pogojuje. Če bi se to dekle rodilo v urbanem okolju, bi morda sanjalo, da postane televizijska starleta. Saj morda tudi Južnotirolka sanja kak tak votel blišč, pa vendar si ne morem kaj, da bi se ne spomnila tistega prijaznega in nepričakovane pozdrava, ki nama ga je namenila, ko sva se peljala mimo travnika. Okolje te nedvomno dela takega, kakršen

tako...lahko. Človek si zaviha rokave, opravi svoj študij, samoumevno se vključi v krajevno stvarnost, postane gostinec, daje v najem sobe, prodaja volnene puloverje in gojzerje, kvasi črn kruh in sladice z makom. Otroštvo preživi na urejenih igriščih, varnih toboganih, od osnovne šole dalje parkira svoje kolo pred šolo brez kakršnekoli verige, telovadi v čistih in vedno sveže prepleksanih šolskih prostorih, ko bo rabil urad za zaposlovanje, mu bo ta

dejansko zagotovil dostojno zaposlitev. In tako naprej.

Moja nečakinja bo zrasla v drugačnem okolju. Navadila se bo, da ne sme na tisto gugalnico, ker je že leto ali več defektna kljub pisnim prošnjam za popravilo, vaje na bo stalnega dvigovanja njenega vozčka, ker so avtomobili vsepovsod, navadila se bo na padajoči omet po šolah, na pomanjkanje kred, na prašne telovadnice, ki si jih bosta delili dve, tri ali več šol, na avtobuse, ki jih je vedno premalo in na cestne zapreke, ki jih je vedno preveč. Kot odraslo dekle se bo morda vadila pisati v strani zvezka, ki bo iskal ravnotežje na njenih kolenih v natprani univerzitetni učilnici, nešteto ur bo že prebila po javnih uradih, kjer ji bo vedno rečeno, da manjka to ali ono, kretala se bo med nešteti "nemogoče" in "morda jutri". Zato pa se bo morda tisti jutri zanjo začel veliko prej kot južnotirolskemu otroku. Navadila se bo na to, da se znajde povsod, tudi v kaosu. In, če moramo

že najti kako prednost v odsotnosti take organiziranosti, kot obstaja na Južnotirolskem, je ravno v tem: mogoče bo moja nečakinja prožnejša, ker bo morala kljubovati tudi vsemu temu, kar ne gre in kar je potrebno obnove in spremembe. Mogoče bo bolj pripravljena na udejanjanje teh sprememb in bo sama samoumevno postala del te naglo spreminjajoče se družbe, ki se toliko bolj spreminja, kolikor bolj je v kaosu.

Mittelmoda spet v Gorici

Plaz nagrad za nove modne talente

Osišče mladih modnih ustvarjalcev se je za dva dni zasukalo v Gorico. 14. izvedba Mittelmode, mednarodnega tekmovanja, namenjenega mladim modnim kreatorjem s celega sveta, se je namreč po treh letih izkušnje v lepem obmorskem mestecu Gradežu vrnila na goriška tla. Že v četrtek, 14. septembra, je dospelo v Gorico 28 mladih, ki se v šolah, na akademijah, tečajih... na raznih koncih sveta intenzivno pripravljajo na vstop v domiselno kreativnost modnega vrtnca in jih je strokovna komisija po strogi selekciji odbrala izmed skoraj 700 prijavljenih

sta se udeležila tudi Vittorio in Luca Missoni. Sklepna sobotna prireditev pa je potekala v povsem prenovljenem paviljonu A na goriškem razstavišču. Pred vhodom v poslopje so namestili veliko pravokotno marmornato korito, v katero štopota voda iz štirih vodometov, ki po obliki in vodni igri spominjajo na regratove lučke,

chiffona, pletenin pa do umetnih vlaken. Kroji so bili v glavnem mehko padajoči po telesu ali celo zelo široki in nekateri zelo bogato nabrani. Očitno so bile žiriji (med njo so sedeli predstavniki raznih pomembnih modnih hiš, kot so Galliano, Missoni, Fiorucci) najbolj pogodu bele, zvečine sprojne obleke nemške ustvarjalke Susanne Stangl (Esmod, Berlin), saj ji je prisodila prvo nagrado (8.000 evrov), pa tudi nagrado Smi-Ati za najbolj izvirne in v iskanju novosti naravnane modele. Drugo mesto sta si delili Američanka, italijanskega rodu, Alithia Spu-

Dobitnica prve nagrade Susanne Stangl

na letošnje srečanje s stvaritvami obetavnih mladih modnih začetnikov. V petek, 15. septembra, so se udeleženci tekmovanja in člani komisije lahko seznanili na mondenem večeru, poimenovanem Opening&Welcome Party, ki so ga priredili (Giuseppe Modenese, predsednik Mittelmode International Lab, Mario Boselli, predsednik državne zbornice za italijansko modo, Sergio Zanirato, predsednik skupne ustanove iz Vidma in Gorice (Udine e Gorizia Fiere SpA), Emilio Sgarlata, predsednik C.C.I.A.A. iz Gorice) organizirali na zelo dognanem prizorišču, v muzejski palači Attems-Petzenstein (Pečanski), sobane katere je še žlahtnila razstava Kalejdoskop znanega stilista Missonija. Družabnega večera

med njimi pa se dviga še peti vodomet s pokončnim curkom. Pred modno revijo so si gledalci lahko ogledali videoposnetek o prihodu mladih modnih kreatorjev in njihovih zakulisnih pripravah na finalno slovesnost. Zelo glasna in raznolika glasba ter pisane pahljače luči je spremljala manekenke in manekene, ki so posamič in skupno predstavljali kroje posameznih ustvarjalcev. Kroje, izbiro blaga in barv je presevala stilna naveza na določene historične modne sloge, pa tudi navezanost na folklorne motive iz domovine ustvarjalcev. Prevladovala je paleta belih, sivih, črnih in sploh temnih barv, pa tudi kiselkastih, rumene in oranžne. Blagovna izbira je bila kar pestra, od bombaža, lana, svile,

ri Zampetti (Central S. Martins College of Art and Design, London) in Švedinja Kristina Nilsson (College of Fashion, London). Poleg teh najbolj prestižnih nagrad je žirija dodelila še kopico drugih, ki bodo mladim (predvsem Evropejcem; ti so namreč bili deležni največ pozornosti) odprle pot v kako znano modno hišo, pa tudi jim dale možnost se predstaviti še marsikje. Nagrajevanje sta brez zadrege vodila Lorella Flego, poznana črnolasa voditeljica RTV Koper, in Claudio Semboloni. Zmagovalci so prejeli tudi simpatičen plišast dar znane tovarne igrač Trudi. Malo plišasto presenečenje je čakalo tudi vsakega gledalca na dodeljenem sedežu.

Iva Koršič

NOVI
GLASGLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.itTISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Viale della Navigazione Interna, 40 - 35129 Padova PD,
tel. 049 8073263 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, Korzo Verdi 51 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst.
Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu

To številko smo poslali v tisk v torek, 19. septembra, ob 14. uri.

Cerje nad Mirnom pri Gorici/Državna proslava ob dnevu vrnitve Primorske k matični domovini

Janez Janša: "Primorska ima zasluge za vključevanje Slovenije v Evropo!"

Primorska ima izjemne zasluge, da so Slovenci v gospodarskem in duhovnem pogledu znali ne le obdržati stik z razvitejšim in zahtevnejšim evropskim okoljem, ampak se vanj tudi vključevati, je na slovenski državni proslavi ob dnevu vrnitve Primorske k matični domovini na Cerju nad Mirnom dejal premier Janez Janša, ko je bil v petek, 15.

Slovenske narodne zavesti Primorcev stoletja ni mogla zlomiti nobena tuja sila, ob prihodu fašizma pa so morali primorski Slovenci, prvi evropski antifašisti, seči po orožju. "To ni bil nikakršen terorizem, kot se trudijo nekateri dokazati," je dejal Janša, ki je poudaril tudi pomen izseljencev in njihovo pomoč v ključnih trenutkih slovenske zgodovine.

podjetniki lažje odločali za pomoč slovenski kulturi, je dodal. Prebivalcem Posočja je Janša obljubil izgradnjo novih cest, kar bo "ena največjih srednjeročnih nalog slovenske države". Premier Janez Janša je na državni proslavi ob dnevu vrnitve Primorske k matični domovini na Cerju nad Mirnom spregovoril tudi o zamisli o

Zamisel o spravnem srečanju predsednikov, s katerim bi tri države zgodovino prepustile zgodovinarjem ter odprle novo poglavje v političnih odnosih, se je pojavila ob osamosvojitvi Slovenije in Hrvaške. Obe državi sta se o srečanju konkretno dogovarjali že s prejšnjim italijanskim predsednikom, konec julija pa ga je podprl tudi novi italijanski predsednik Giorgio Napolitano. Tudi slovenski in hrvaški predsednik, Janez Drnovšek in Stipe Mesič, sta v preteklosti izjavila, da sta za spravno srečanje zainteresirana.

Predsednik vlade se je dotaknil še spomenika braniteljem slovenske meje na Cerju. Stolp, ki je simbol moči, upornosti, vztrajnosti in trdoživosti narodnega obstoja, "naj spodbuja k narodni enotnosti, krepitvi narodne zavesti in utrjevanje moči, da enkrat za vselej prevladajo narodni interesi nad političnimi, ideološkimi in osebnimi", je zaključil Janša, ki je kot enega izmed simbolov narodnostnega boja na Primorskem omenil zborovodjo, skladatelja in kulturnega delavca Lojzeta Bratuža, "ki je zaradi slovenske pesmi moral umreti."

Slovesnost z naslovom Viharju kljubujem, ostanem! je bila sicer oblikovana kot sozvočje štirih elementov, ognja, zraka, vode in zemlje, popestrili pa so jo lipicanci, medtem ko so organizatorji zaradi slabega vremena odpovedali nastop padalcev. Med drugimi so nastopili tudi glasbeni skupini Avtomobili in Faraoni ter pevka Polona, ki so zapeli posebej za to priložnost uglasbene pesmi Simona Gregorčiča Na bregu, Ljubke Šorli Magistrale in Srečka Kosovela Pa da bi znal.

Vrnitev Primorske matični domovini smo letos praznovali drugič, in sicer v spomin na 15. september 1947, dan uveljavitve mirovne pogodbe, s katero je Italija Jugoslaviji odstopila veliko večino goriške pokrajine ter del tržaške, Istro - južno od reke Mirne - in jadranske otoke v Jugoslaviji.

Foto L. Caharija

t.m., glavni govornik na doživetem ljudskem slavlju. Izguba Primorske po 1. svetovni vojni je bila zato po njegovih besedah za vse Slovence strahotna. "Slovenija ne more biti uspešna, če ne bo uspešna tudi Primorska!" je poudaril predsednik vlade in požel velik aplavz.

Na slovesnosti, ki je potekala ob nedokončanem spomeniku braniteljem slovenske zemlje, se je zbralo dva tisoč ljudi. Prišli so tudi predstavniki slovenskega političnega in cerkvenega življenja, med njimi predsednik državnega zbora France Cukjati in bivši predsednik republike Milan Kučan, ter borbovskih organizacij. Prisotni so bili tudi ministri sedanje slovenske vlade Janez Podobnik, Andrej Bajuk, Gregor Virant in Janez Božič ter vrsta drugih uglednih osebnosti.

Kot pomembnega izpričevalca narodne zavesti Primorcev je omenil pesnika Simona Gregorčiča, od čigar smrti letos mineva 100 let, in opozoril, da slovenska država z davki ne bo nikoli zbrala toliko denarja, kot ga potrebuje kultura. Ko bodo gospodarske razmere dolgoročno urejene, se bodo tudi

spravnem srečanju treh predsednikov.

"Glede na pobude za spravno med Slovenijo, Hrvaško in Italijo je treba povedati, da nas zgodovina ne zgolj ločuje, ampak tudi povezuje. Spravne pobude so pozitivne in dobrodošle, kljub vsemu pa krivda ni ne enaka in ne deljena."

Foto L. Caharija

Zapleti na meji s Hrvaško

Z uporabo policije proti ozemeljskim težnjam Hrvaške ob reki Muri

Izkušnje potrjujejo, da Slovenci ob zapletenih in kritičnih dogodkih za državo strneje vrste in podprejo politiko in ukrepe oblasti. Tako se je zgodilo tudi v preteklih dneh, ko so hrvaški policisti in drugi organi povzročili incidente na mejnem območju med Slovenijo in Hrvaško, ob reki Muri. Zapletlo se je po 2. septembru, ko sta se predsednika vlad sosednjih držav, Janez Janša in Ivo Sanader, dogovorila, da bosta Slovenija in Hrvaška skupaj obnovili protipoplavne nasipe ob reki Muri. Pri tem sta v skupnem dokumentu zapisala, "da z deli ne bodo vnaprej določili slovensko-hrvaške meje na območju Mure, ki je začasna, kot

sicer celotna razmejitev med državama. Toda policisti sosednje države dogovora niso upoštevali ter so 13. t.m. aretirali več slovenskih časnikaarjev, češ "da se brez dovoljenja gibajo na hrvaškem ozemlju." Primer je povzročil novo napetost v že tako zapletenih in slabih slovensko-hrvaških odnosih, na prizorišču pa so posredovali posebni oddelki slovenske policije. Ustavili so gradnjo ceste proti slovenskemu zaselku Mirišču, ki so jo Hrvati izvajali, ne da bi o tem obvestili slovenske lastnike zemljišč in naše oblasti.

O zapletu in vzrokih zanj je Slovenija obvestila tudi organe EU, ki so pozvali k rešitvi primera,

ves čas pa sta posredovala tudi predsednika obeh vlad. Medtem ko premier Ivo Sanader izjavlja, da meja ob Muri še ni dokončna, ga je hrvaška zunanja ministrica Kolinda Grabar-Kitarović nekajkrat zanikala z izjavami, "da se je incident s časnikaarji zgodil na nesporno hrvaškem ozemlju."

Sporazum o skupni gradnji protipoplavnih nasipov ob reki Muri zdaj sicer uresničujejo, toda slovensko - hrvaški odnosi so se občutno poslabšali. Poteze vlade Janeza Janše so deležne podpore slovenske javnosti, reševanje zapletov ob reki Muri pa so podprle tudi parlamentarne stranke.

Predsednik RS dr. Janez Dr-

novšek že od meseca junija dalje nima nobenih stikov z vlado in njenim predsednikom Janezom Janšo. Gre za stanje, ki Sloveniji čedalje bolj škoduje. V mednarodni skupnosti so spričo takega ravnanja državnega poglavarja začudeni. Dr. Drnovšek se domnevno ne bo udeležil bližnjega zasedanja Generalne skupščine OZN, ker da je Uradu predsednika zmanjkalo sredstev. Predsednik vlade je zagotovil manjkajoči denar, toda državni poglavar se z njim noče pogovarjati, pač pa vlado napada in kritizira na spletni strani Gibanja za pravičnost in razvoj.

Za mesto župana mestne občine Ljubljana se poteguje kar štirinajst kandidatih. Naravi in značaju Slovencev naj bi najbolj ustrezal dr. France Arhar, "oče" slovenskega tolarja. Njegovo kandidaturo za ljubljanskega župana je 19. septembra podprl tudi Zbor za republiko.

Martjan Drobež

Kratke

Novogoriški župan Mirko Brulc bo uporabil vse svoje možnosti in pristojnosti za ohranitev družbe HIT

Na slavnostnem zasedanju mestnega sveta mestne občine Nova Gorica (sobota 9. septembra), ki je bilo namenjeno proslavljanju občinskega praznika, je župan Mirko Brulc obravnaval tudi pogoje in možnosti za nadaljnji razvoj

turizma. Kot najpomembnejši področji za to gospodarsko dejavnost se po njegovem mnenju kaže trnovsko-banjska planota in območje Ajševice pri Novi Gorici. Tam poskušajo na enem mestu zbrati in povezati različne dejavnosti, kot so padalstvo, zmajariji, konjeniki, igralci golfa... Vse sedanje zamisli so po zahtevanju župana združljive ali pa se celo dopolnjujejo z največjim turističnim projektom prihodnjih let, to je oblikovanjem velikega igralniško-zabavišnega kompleksa, ki bi ga zgradila družba HIT in investitor iz ZDA. Usoda projekta pa je odvisna od odločitev vlade, ki pa jih leta še ni sprejela.

Pri razčlenjevanju možnosti in zamisli o turizmu v mestni občini je župan opozoril na zamisli, ki menda nastajajo na ravni vlade oziroma države, da bi namreč vse slovenske igralnice združili v eno podjetje, ki bi se imenovalo Casino Slovenija. Takšna združitev bi odvzela samostojnost družbi za igralništvo HIT v Novi Gorici, ki je dohodkovno najbolj uspešna in največja v državi. Je tudi največji davkoplačevalec v Sloveniji. Po omenjeni združitvi bi se finančna sredstva zbirala in razporejala v okviru omenjene nove družbe, Casino Slovenija. Mirko Brulc je o zadevi odločen in je o njej na slavnostnem zasedanju mestnega sveta dejal: "Kot župan sem pripravljen uporabiti vse svoje pristojnosti in zakonske možnosti ter v celoti zastaviti svoj glas in vpliv, da bi se država tokrat znebila predsodkov in iskanja kratkoročnih koristi. Družbi HIT naj dovolijo, da uresniči svoje pogumne ideje, pripelje v Slovenijo veliko tujega kapitala in svoje znanje, energije ter občutek za osvajanje novih tržišč izkoristi za širitev in bogatitev svoje dejavnosti. Ko sem zvedel, da je ideja o ustanovitvi holdinga Casino Slovenija vstala od mrtvih, bi rad poudaril, da dokler bom jaz župan, se bo to težko zgodilo. Kajti uporabil bom namreč vse legalne in legitimne možnosti, da bi idejo o centralizaciji igralništva preprečil. Ker je javno mnenje na moji strani, me ni strah, da bi komu uspelo premagati naš odpor do omenjene zamisli."

V Sloveniji brez dela tudi 45 doktorjev znanosti

V Sloveniji so gospodarska gibanja stabilna in zelo ugodna, pri čemer naj bi bilo letošnje leto najbolj uspešno v vsem obdobju od osamosvojitve države dalje. Brez zaposlitve je manj ljudi, kot jih je bilo lani, vendar pa nastajajo anomalije. Čedalje težje dobe zaposlitve tisti, ki so dosegli visoko ali celo akademsko izobrazbo. Največ težav imajo družboslovci, torej absolventi fakultet in drugih visokih šol družboslovnih smeri, ki so bile v Sloveniji v prejšnjem obdobju oz. v nekdanji Jugoslaviji močno favorizirane.

Po uradnih podatkih je v Sloveniji trenutno brez dela tudi 45 doktorjev znanosti. Opozarjajo, da pri iskanju zaposlitve diploma o visoki ali akademski izobrazbi ne pomaga, tudi zaradi tega, ker v mnogih okoljih nočejo zaposliti tistih, ki bi lahko ogrozili delovna mesta manj izobraženih ali usposobljenih. Med doktorji znanosti je sicer čedalje bolj razširjeno mnenje, da je zaposlitev zanje čedalje bolj odvisna od zvez in poznanstev.

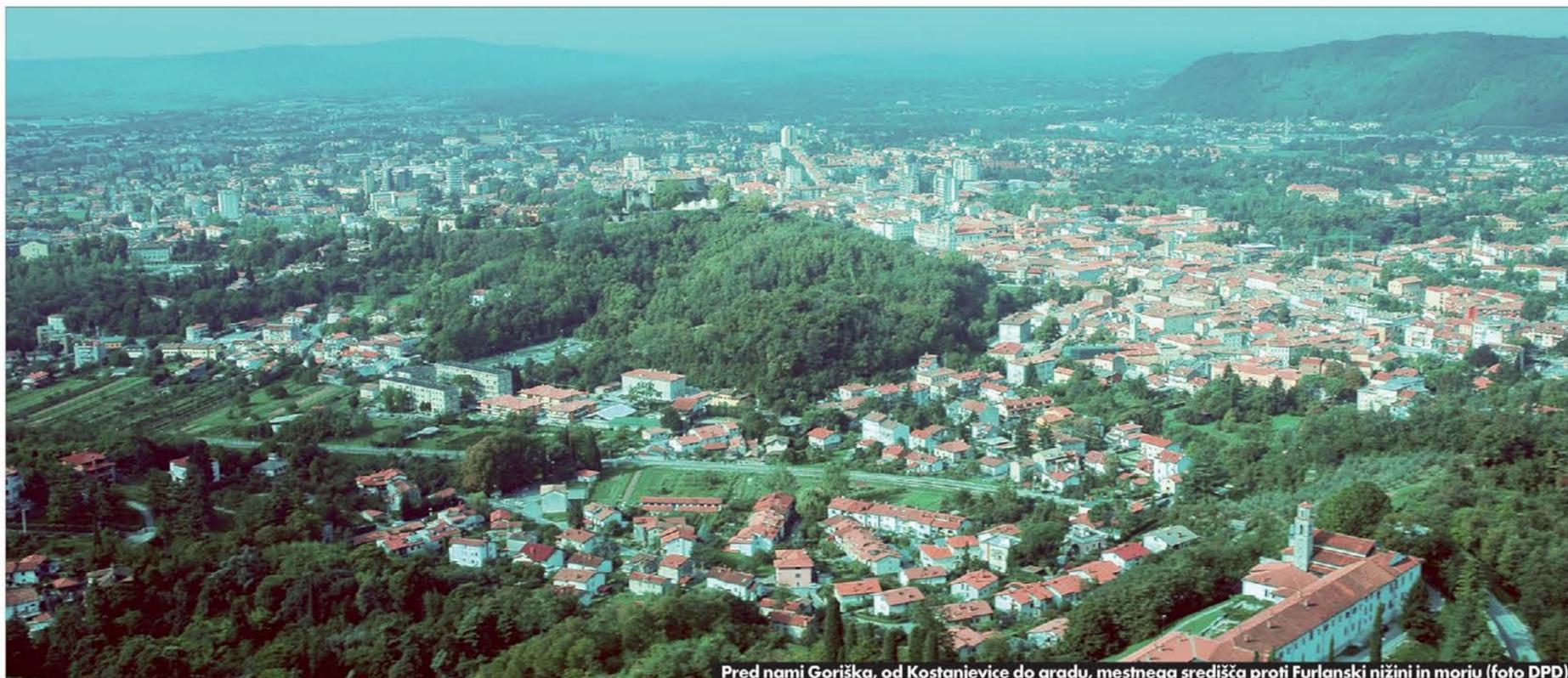
Stranka mladih za brezplačne otroške vrtce v Sloveniji

Stranka mladih Slovenije je predsedniku državnega zbora dr. Francetu Cukjati izročila pobudo za spremembo zakona o otroških vrtcih. Pobudo so poimenovali kot akcijo za brezplačne vrtce za vse otroke. Z njo naj bi prispevali k reševanju problematike predšolske vzgoje in varstva otrok ter omogočili večjo socialno varnost družine. Stranka mladih Slovenije zahteva, da država tudi pri predšolski vzgoji zagotovi javni vir financiranja omenjene pomembne dejavnosti. Pri tem opozarjajo, da povprečna družina v Sloveniji za varstvo otrok porabi okrog 20 odstotkov svojih prihodkov.

Pobudo Stranke mladih Slovenije bo predsednik parlamenta izročil v presojo in nadaljnji postopek pristojnih organov. Toda ni verjetno, da bi bila pobuda lahko kmalu oziroma v celoti sprejeta, posebno ker naj bi šlo za spretno politično potezo v obdobju pred lokalnimi volitvami v Sloveniji. Stranka je za svoj predlog sicer v kratkem času zbrala dva tisoč glasov podpore.

OB PRAZNIKU MESTNE OBČINE NOVA GORICA Vojaški helikopter je preletel Goriško

Goriška in okolica s ptičje perspektive

Pred nami Goriška, od Kostanjevice do gradu, mestnega središča proti Furlanski nižini in morju (foto DPD)

Neobičajen pogled na trg pred severno železniško postajo

Ker smo časnikarji po poklicu občutljivi za lepo in radovedni, sva se v petek, 8. t.m., rada odzvala vabilu tiskovnega urada mestne občine Nova Gorica, ki je na začetku septembra imela svoj občinski praznik v spomin na začetek Goriške fronte 9. septembra 1943. Med številnimi prireditvami je bila tudi predstavitev slovenske vojske, policije in civilne zaščite, v okviru katere je bil predviden prelet Goriške s helikopterjem slovenske vojske. Skupno z županom Mirkom Brulcem, ponosnimi vojaškimi poveljniki z bleščečimi se čini in z nekaj kolegi smo se kmalu dvignili s travnika v središču Nove Gorice in v tišini strmeli skozi mala okenca, medtem ko so hiše in ljudje pod nami postajali vse manjši... Duša je zapela, ko se je pod našimi nogami začela razprostirati zelena dolina ali idilčna pokrajina, posejana z grički in redkimi hišicami; kar stisnilo pa nas je, ko smo videli pogorišča... Kljub nekoliko oblačnemu vremenu smo v daljavi ugledali morje in visoki belordeči dimnik tržiške ladjedelnice. Posebno lepo je bilo leteti ob Sabotinovem grebenu, onkraj katerega se razprostira Furlanska nižina, in nad bistro Sočo, ki se vije kot kača.

S ptičje perspektive je svet nekoliko drugačen. Z enim samim pogledom zajameš celotno Goriško. In dovolj je, da se malo ozreš naokoli, in pod sabo vidiš zeleno Vipavsko

dolino, pa kamniti Kras. Nevsakdanji pogled nad dogajanjem! Vlado Kreslin, naš tokratni intervjuvanec, poje, da "Od višine se zvrtil". Delno to velja tudi za helikopterske višine. Pa saj ne gre za vrtoglavico, gre za drugačen občutek. Široko razprti pogled na okolico, ki ga obzorje omejuje nekje tam v daljavi, je za navadnega človeka nenavadna izkušnja. Gre za izkušnjo letenja, ki vzbuja radovednost že, odkar je helikopter teoretično zarisal Leonardo.

Zanimiva slika s helikopterskega izleta je bil tudi bežen, a dovolj zgovoren pogled v kabino s piloti. Dobro opasana pilota sta bila obkrožena z oceanom gumbov: rumenih, zelenih, rdečih. Pilota v kabini sta s čelado na glavi govorila v mikrofoni in se nato med seboj zmenila še zadnje stvari. Helikopter se je začel dvigovati. Pogled v kabino je bil sicer nekoliko zastrt, ker so bili pred nama drugi novinarji in fotografi. Občasno pa je bilo le mogoče ujeti pilota pri upravljanju helikopterja. In, gledano s kančkom ironije, bi tisto pritiskanje na gumb lahko celo primerjali z igranjem na Playstation. Ja, približno enako. Gre pa za nekoliko bolj realno "igro", ki zahteva zelo dobro poznavanje vseh tistih gumbov. In dolgotrajno urjenje v letenju. Navsezadnje gre za helikopterska pilota in ne za najstnika pred Playstationom!

AČ in DD

Mejni prehod pri Rdeči hiši in trg pred njim

Pogled na Solkan, Sabotin in Sveto Goro

Gumbi vseh barv in velikosti...

Umetno jezero Vogršček v Vipavski dolini

Helikopter, s katerim smo se vozili

Zaskrbljujoče!

Beg talentov v zamejskem športu

V zadnjih letih vse več slovenskih zamejskih športnikov nastopa v italijanskih društvih. Pojav je postal še bolj opazen, odkar je Primorski dnevnik pred dvema letoma začel objavljati na športnih straneh enkrat tedensko rubriko Slovenci v drugih okoljih. Majhen okvirček je sčasoma postal obširen članek s številnimi podnaslovi – za posamezne športne panoge -, ki zavzema tretjino (ali več) strani. O umestnosti rubrike je bilo izrečenih iz raznih krogov več pomislekov, češ da na PD spodbujajo beg iz slovenskih klubov v večinsko okolje. Stališče športnega uredništva (s katerim se v celoti strinjamo), ki seveda odgovarja v prvi vrsti svojim bralcem, je bilo, da dosežkov pripadnikov slovenske manjšine, pa čeprav ne

zastopajo društev, ki so včlanjena v Združenje slovenskih športnih društev v

Z leve: Loris Mania', Matej Černic in Aljoša Orel

Italiji, z novinarskega vidika nikakor ne gre prezreti ali njih nastope zamolčati. Nekateri tekmovalci se ukvarjajo s

panogo, ki je slovenski klubi ne gojijo. Drugi kriterij, ki so ga ubrali, je bilo poročanje o državnih članskih prvenstvih z izjemo v nogometu, kjer so vzeli v pretres tudi (sicer deželno) prestižno elitno ligo. Povrh vsega je bil prispevek dokaj bogat in zanimiv in marsikateri športnik je sam opozoril novinarje, da tudi sam nastopa

v tem ali onem športu v dresu tega ali onega društva. Na letošnjem junijskem občnem zboru športnega

zdrženja Sloga je na problem športnikov, ki jih naša društva vzgojijo, nato pa lahkega srca odidejo k sosedu, opozoril odbojarski trener in športni pedagog Ivan Peterlin. Po našem mnenju se je upravičeno zgražal nad tem, da domači tekmovalci odhajajo v italijanske klube celo v isto ligo, kot jo ponuja slovensko društvo, in v sredine, kjer jih čakajo celo

slabše gmotne in strokovne vadbene razmere. Skratka, kot da bi se razpasla neka moda, da je pri sosedu v vsakem

primeru lepše. Tudi letos bomo imeli, če upoštevamo samo članske državne lige v moštvenih panogah, kar nekaj naših zastavonoš. V odbojki reprezentant Matej Černic v Novem Urengovu v Rusiji, Loris Mania' v Piacenzi v A1 ligi, Aljoša Orel in Sandra Vitez v A2, Damir Kosmina v B1, Aleš Feri, Erika Brisco, Mirjam in Ilaria Černic, Karin Crissani, Viviana Zotti (in mogoče še kdo) v B2; v košarki Daniel Batich v B1, Jan Budin in Ivan Kralj v B2; v rokometu pa Ivan Kerpan in David Sedmach že trkata na vrata članske ekipe uglednega tržaškega prvotigaša. Taki športniki, ki nastopajo na višji ravni od tiste, ki jo premore najvišje postavljeno slovensko društvo, so nam lahko v ponos in so tekmovalno kajpak v zgled mladim. Žal pa – in tu se strinjamo s Peterlinom – je za njimi še kar nekaj Slovencev, ki bi lahko okrepili vrste zamejskih ekip, a bodo v resnici igrali proti njim. Le v ženski odbojki mogoče velja opravičilo, da slovensko gibanje nudi res skromno igralno raven.

HC

Nogomet

Elitna liga, 1. kolo

Vesna - Palmanova 1:0, Juventina - Fontanafredda 0:0.

Promocijska liga

Torviscosa - Kras 2:0.

1. amaterska liga

Primorec - Moraro 0:0, Primorje - Villesse 1:3

2. amaterska liga

Opicina - Breg 3:1, Villa - Zorja/Gaja 2:1, Panziona - Savodnje 2:1.

3. amaterska liga, deželni pokal

Mladost - Raiano Greta Barcola 1:1.

Košarka

Državni pokal C lige, 2. krog

Codroipa - Jadran 74:69 po podaljku. Povratno tekmo v Gorici so igrali v sredo, ko je bil časopis že v tisku.

Odbojka

Deželni pokal

Moški: Val - Sloga 3:2, Pallavolo Trieste - Val 0:3.

Ženske: Sloga - Altura 0:3.

Pokal Bazoviških žitev v prireditvi SZ Sloga

33. izvedbo mednarodnega turnirja si je med moškimi zagotovila Šesterka iz Logatca, med ženskami pa so bile najboljšje odbojkarice iz Celovca. Slogina ženska vrsta je bila druga, moška postava pa je zasedla drugo mesto. Člana domačega društva Irina Pertor in Kristjan Stopar sta bila najboljša igralca in igralci troboja.

Športni ribolov

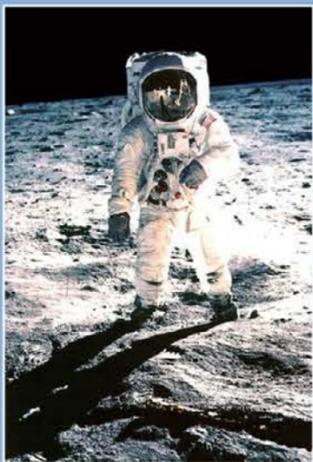
Tekmovalci Tržaškega pomorskega kluba Sirena Janko Breclj, Devan Radovič in Andrea Lisjak so na posebnih olimpijskih igrah v športnem ribolovu v Setubalu na Portugalskem v dresu italijanske reprezentance med mladinci v disciplini palice s čolna osvojili zlato kolajno ekipno.

ČLOVEK JE PRISTAL NA LUNI? DA, DA, NEDVOMNO...

Zmedeni E.T.

Kako bi bilo Spielbergove mu vesoljčku E.T.-ju hudo, ko bi nesrečno pristal na zemlji danes in ne pred skoraj petindvajsetimi leti. Ko bi danes E.T. pristal v Italiji, kako bi lahko spet poklical domov? Tim? Vodafone? Wind? Ko bi sklenil pogodbo z enim od operaterjev, bi mu takoj ostali ponudili vse možne ugodnosti: posebne cenovne ponudbe »you and me« povezane z vesoljem, najnoveše modele telefončkov v obliki vesoljske ladje, videotelefončke vključno z Valerio Marini, ki vpije: »Videokličime!«. In če še to ne bo dovolj, bi E.T.-ju verjetno podarili Megan Gale in Elisabetto Canalis. E.T. bi morda tako le ostal na zemlji. Pomagal bi reševati neprijetne zapetljaje, ki so nastali v prejšnjih tednih s Telecomom. Bivši predsednik te družbe Marco Tronchetti Provera se je naenkrat zavedal, da je stanje njegove družbe zaskrbljujoče. Saj veste, globalizacija zahteva svoje: številna konkurenca, zahtevni kupci. Čim bolj globalna mora postati zato tudi ponudba. In zato s telefoni začnjenate dobivati tudi zelo široko medijsko ponudbo. Ali vsaj to je želel Tronchetti Provera izvesti. Seveda pred nerodnim spodrslijem, v katerega je

bil vpleten sam vrh italijanske vlade s Prodiem in njegovim osebnim svetovalcem Rovatijem na čelu. Morda se je to zgodilo, ker je bil Prodi nezadovoljen z računi za telefon, ki jih je dobival od Telecoma. Pa si je rekel: »Jim bom že jaz pokazal!«. Afera je navsezadnje oškodovala oba glavna akterja, Tronchetti-Provera in Prodi (ter Rovatija). Kljub temu bo zamisel o restruk-

turaciji italijanskega telefonskega velikana, če bo seveda uresničena, zelo zanimiva. Načrt namreč predvideva ločitev stacionarne (Telecom) od mobilne telefonije

(Tim). Družba Telecom bi se od slej ukvarjala samo s stacionarnim telefonskim sistemom. Po načrtu naj bi v Telecom s pomembnim deležem vstopila tudi družba News corp Ruperta Murdocha, največjega svetovnega medijskega mogotca. Telecom bi tako postal media company, to je medijska družba, ki bi se pomembneje umestila na italijansko medijsko tržišče. Šlo bi za bolj ali manj neposredno kljubovanje Berlusconijevemu monopolu na italijanskem medijskem tržišču, predvsem na področju novotehnoloških digitalnih televizij. Telecom namreč že nadzira televizijsko postajo La7, ki je v zadnjih letih opravila opazen korak naprej v kakovosti vsebin in gledanosti. Z zakonom Gasparri, ki ga je Berlusconijska vlada izglasovala leta 2004 in ki je velik poudarek dajal digitalizaciji televizije, je Tronchetti Provera ustanovil tudi digitalno postajo La7. Zakon Gasparri pa je bil, tako kot številni drugi zakoni v prejšnjem mandatu, pisan na kožo Berlusconiju. Največji projekt z digitalizacijo je čisto slučajno izpeljala družba Mediaset s šopkom digitalnih programov Mediaset premium. Glavna ponudba teh digitalnih programov je bila nogometno prvenstvo v živo. In na tej točki se zgodba za-

plete še z enim igralcem, že omenjenim Murdochom. Pred pojavom digitalne televizije je namreč njegov Sky-Italia imel monopol nad predvajanjem italijanskega prvenstva v živo. Mediaset premium pa je po prihodu na tržišče, ki mu je botroval predvsem Gasparrijev zakon ad personam, oklestil konkurenčni Sky. Medtem ko je namreč Sky ponujal prvenstvo v celoti (paket 38 tekem), je Berlusconi jr. izstrelil ponudbo, po kateri je kupec lahko odkupil manjše pakete treh tekem. Kupec se s to ponudbo torej lahko osredotoči samo na najbolj zanimive tekme in za ta paket potrosi neprijetno manj kot za paket vseh 38 tekem. Murdochu je seveda to razkačilo. Povezavo Murdoch-Telecom (La7) lahko beremo torej tudi kot poskus maščevanja Berlusconiju in Mediasetu za zakon Gasparri. Tronchetti-Provera je bil sicer v tako restrukturaciji prisiljen zaradi finančne krize svoje družbe. Če pa bo naveza News Corp - La7 uspešna, se bo to obrestovalo tudi družbi Telecom. Poleg Murdochovega maščevanja bomo namreč pričeli tudi ojačenju postaje La7 v analogni in digitalni obliki. Bogue, ali se bodo pri Telecomu še spomnili, da so se nekoč ukvarjali s telefoni. E.T. bo morda znova potreboval pomoč.

Andrej Černic

Slovensko gorsko kolesarstvo

Tanja Žakelj - svetovna prvakinja

Letošnje svetovno prvenstvo v gorskem kolesarjenju je postavilo na vrh stopničk Slovenko iz Primorske. Še mladoletna Idrjčanka je zmagala v olimpijski disciplini – krosu v kategoriji mladink. Njen uspeh pa je dopolnila še njena klubska kolegica, mlada članica Nina Homovec z izvrstnim sedmim mestom. Letošnje svetovno prvenstvo v Rotorui na Novi Zelandiji pravzaprav ni prineslo večjih presenečenj, saj je tudi nova svetovna prvakinja lani osvojila bronasto medaljo, letos pa že zlato tudi na evropskem prvenstvu v Chies d' Alpago in za letos napovedovala naskok na sam vrh. Seveda ne brez borbene vožnje, saj je privzela na cilj z rahlo krvavečim obrazom. Vsekakor je to največji uspeh slovenskega kolesarstva nasploh in ne le gorskega, je povedal trener, sama pa po koncu: »Na zadnjem spustu sem že vedela, da bom zmagala. Po startu sem bila v ozadju, na prvem vzponu, kmalu za tem, sem zaradi tekmovalk za trenutek še

celo ostala na mestu. Toda potem sem vozila svoj tempo, ne glede na težavnost proge in jih začela prehitevati... lani, na prvenstvu v Livignu je bilo veliko več gledalcev in boljše vzdušje ter sem tretje mesto občutila bolj intenzivno. Vseeno mi zmagala veliko pomeni in zelo me zadovoljna tudi s svojo vožnjo. Res sem odpeljala dobro dirko. Ni bilo težav.« Kot je povedal reprezentančni trener Luka Žele, je bila na sredini proge pred njo samo še Francozinja (slovaškega porekla) Julie Krasniak, ki si je privzela kar pol minute prednosti. Na vratolomnem spustu pa so se stvari obrnile in Tanja jo je ulovila. Toda potem ji je Francozinja zopet ušla naprej, a ne za dolgo. Tanja jo je ulovila in prehitela na najbolj rizičnem delu spusta ter dospela pred njo na cilj, kar z dvajsetimi sekundami prednosti. Celotno progo je Tanja vozila »z glavo«. Francozinja je bila realno močnejša, vendar glave ni imela na pravem mestu...

MM

FRIULI VENEZIA GIULIA
 Ospiti di gente unica
 Provincia di Gorizia
 Comunità Montana del Torre, Natisone e Collio
 FONDAZIONE Casa di Risparmio di Gorizia
 CONSORZIO TURISTICO GORIZIA E L'ISONTINO
 CAMERA DI COMMERCIO INDUSTRIA ARTIGIANATO E AGRICOLTURA DI GORIZIA
 FRIULI VIA DEI SAFFORI
 Movimento Turismo del Vino Friuli Venezia Giulia
 Collio srl

Občina Gorica
 Odborništvo za Turizem
Gusti di Frontiera
 Okusi Srednje Evrope
V Gorico, na odkrivanje užitkov.
 29.-30. septembra - 1. oktobra 2006
 Trije praznični dnevi na trgih in ulicah, kjer se srečujejo srednjevropski ljudje, jedi in vina.

Slovensko stalno gledališče

Nova sezona, onkraj robov strasti v drugačnem jeziku

Onkraj robov strasti v drugačnem jeziku. To je oznaka, s katero "smo želeli pospremiti sezono, ki je pred nami. A vendarle ne z namenom, da bi jo vključili v strogo določeno smer, temveč z mislijo, da bi tako odprli duhovno širši prostor dojemanja sodobnega sveta, naselje-

SSG izenačiti s povsem novo dobo našega teatra, gre vseeno izpostaviti pozitiven trenutek, v katerem pričrjenata kader in osebe letošnje gledališko avanturo. O tem je na novinarskem srečanju spregovoril predsednik Upravnega sveta SSG Boris Kuret, po čigar mnenju se nova sezona opira na pozitivne

nemu prispevku italijanskega kulturnega ministrstva. Prihodnje leto pa potrebuje gledališče 250 tisoč evrov, da bo lahko vsaj delovalo", je dejal še predsednik Kuret. Umetniški vodja je nato novinarjem približe orisal letošnje ponudbo, ki vsebinsko prinaša dve prepoznavni temi: "To sta Eros in

nenavadno sodobno igro strastne ekstaze, pijanega čaščenja in norosti v režiji Vita Tauferja. Prva igra je nastala v koprodukciji s SNG-Nova Gorica z izrednim prispevkom Ministrstva za kulturo RS. Marko Sosič bo režiral težko pričakovano dramatisacijo romana Borisa

Pahorja Spopad s pomladjo, ki ravno tako kot prva predstava sodi v produkcijo SSG. Na novinarskem srečanju je tržaški pisatelj izrazil željo, da bi ta zgodba "pozitivno vplivala na mlade in jih podučila, kako se upreti zlu". Pasolinijeva politična drama-drama politike Svinjak v režiji Ivice Buljana pa bo svoje igralce. Izven abonmaja bo SSG ponudilo monokomedijo Mame - Mičkene, strašno mičkene tragedije neapeljskega avtorja Anibala Ruccella v režiji Alessandra Marinuzzija (iz neapeljskega izvira je tekst v naše narečje prevedel Danijel Malalan). V produkciji SSG pa bodo tudi pesniška in literarna srečanja (v sodelovanju s SK in DSI), lutkovna predstava za najmlajše Olgica in mavrica avtorice Mjute Povasnice v izvajanju Vesne Hrovatin in režiji Marka Sosiča, predstavitev izbora songov Aleksandra Vodopivca iz velike zakladnice otroških predstav SSG v izvedbi Stojana Colje; izven abonmaja bo SSG predstavilo še druge gostujoče predstave, in sicer delo Darka Lukiča Tesla-Človek izven časa v režiji Tomaža Pandurja, Kvartet Heinerja Mullerja v režiji J. M. Pesantija, monokomedijo Saše Pavčka Al' en al' dva v interpretaciji Aleša Valiča, avtorski projekt Damirja Zlatarja Freya Zasledovanje in predstavo Renata Sartija Nikdar mrtvi v izvedbi Beba Stor-

tija. SSG bo tudi letos nadaljeval sodelovalo z združenjem S/paesanti-Raz/seljani in združenjem Mediterraneo Folk Club. Zanimiva novost v letošnji sezoni je gledališka šola SSG, ki je nastala na podlagi sodelovanja z ZSKD, Slovensko prosveto iz Trsta in Zvezo slovenske katoliške prosvete iz Gorice. Gre za letoletni tečaj, ki naj bi se nadaljeval in razvijal tudi v prihodnjih letih. Projekt si prizadeva, da bi s svojo ponudbo nudil mladim možnost resne gledališke izobrazbe. Dejavnosti bodo potekale od oktobra 2006 do maja 2007 v Trstu, Gorici in Špetru v pozno popoldanskih urah. Tečajniki - doslej se je prijavilo že 30 interesentov - bodo ob delu s posameznimi mentorji aktivno osvajali prvine dramske umetnosti, oblikovali bodo občasne intenzivne delavnice in skupaj pripravili zaključno produkcijo. Solo bodo pod mentorstvom Maje Lapornik Pelikan vodili priznani slovenski in italijanski gledališki ustvarjalci.

Igor Gregori

Vodstvo SSG na tiskovni konferenci s pisateljem Borisom Pahorjem (foto IG)

nega s strastjo bivanja in smrti, odkrivanja, spoznavanja in refleksije", je dejal umetniški vodja Slovenskega stalnega gledališča Marko Sosič na tiskovni konferenci, ki je v sredo, 13. septembra, potekala v Kulturnem domu v Trstu in na kateri so predstavili ponudbo zamejskega gledališča v sezoni 2006/07. Čeprav ne moremo nove sezone

učinke lanske. Ta je bila namreč res uspešna, kar je privedlo do odpisa obresti, ki bi jih SSG po pogodbi moralo izplačati tržaški občini, če sezona ne bi bila uspešna. Dober razplet okoliščin je privedel do tega, da je dežela dodelila SSG status pravne osebe. "Letos je gledališče delovalo po zastavljenem finančnem načrtu in zato se je treba zahvaliti tudi izred-

Politika oz. drama politike kot končna konsekvence utopije o ureditvi starega in novega sveta." Uprizoritve bodo z odpiranjem vprašanj zagotovo razgrnile tudi široko dialektično področje temeljnih bivanjskih vprašanj sodobnega človeka, "ki so ob dveh osnovnih temah tudi nevidna nit letošnje sezone v celoti", začel z Evripidovo tragedijo Bakhantke,

občinstvu ponudila vpogled v svet "različnih", ki se ne morejo ne izraziti ne živeti v skorumpiranih družbah; Diego De Brea bo na oder postavil Molierovo komedijo Zdravnik po sili. Med gostujočimi predstavami bo oder Kulturnega doma sprejel plesno pesnitev SNG Baleta iz Maribora Radio & Juliet v koreografiji Edwarda Cluga; Paolo Rossi pa bo občinstvu predstavil

Peš po Korziki (19)

Med morjem in gorami

Čeprav restavracija v kampu s tipično teraso, velikimi reklamnimi panoji za sladolede in s pridihom rahle nemarnosti (V Sloveniji bi ji inšpekcijske službe zagotovo ne dovolile obratovati) ni napovedovala gurmanskih užitkov, sva dobila prav to. Večer ob ribjih specialitetah so nama (še posebej Jani) nekoliko zagrenili le gostje pri sosednji mizi. Slo je za skupino, ki je z vodnimi skuterji v spremstvu motorne čolna potovala od zaliva do zaliva. Že na prvi pogled je bilo očitno, da gre za združbo dobro stoječih modelov, saj so se nalivali s precej dragimi pijačami, pa tudi njihove cunje so pričale o tem, da ne živijo od socialne podpore. Bili so malce glasni, a še ne moteči. Za maelktrenno vzdušje so poskrbeli s tem, ko so začeli kar tako, brez zveze, iz

gole človeške objestnosti, frcati kamenčke v mimo sprehajajočo se kravo, tisto s punkersko frizuro. Da je to naredil eden mlajših med njimi, star okoli petindvajset let, sem še nekako razumel,

Prijetna goveja domačinka, zaradi katere je Jana nadrla skupino francoskih objestnežev

čes, fant išče način za potrditev v ekipi starejših, ko pa so mu sledili še nekateri sivolasi gospodje s

podbradki, je Jani prekipelo. Tistega, ki je odfrnil zadnji kamenček, je kar nadrla, da je samo topoumno buljil vanjo. "Pusti pri miru kravo! Kaj ti je za boga naredila, da jo obmetavaš?" tako nekako se je glasil Janin napad, izveden v angleščini. Že precej plešasti in tolsti človeček vsega zagotovo ni razumel, a razumel je bistvo, tako kot vsi ostali.

me spravila. Tu sedi osem možakarjev. Resda so večinoma že v letih, a ne vsi. Nekaj so tudi popili, tako da znajo biti korajžni. Če se vžge, bo kriza. Na Hermana, ki mi sedi za hrbtom, ne morem računati..." mi je šibalo po glavi v tistih trenutkih tišine, ki pa jih je k sreči prekinil nič hudega sluteči natak. Skupini pri sosednji mizi je prinesel novo rundo dragih žganih pijač in pričakujoče so začeli stegovati roke proti kozarcem ter v trenutku pozabili na "zoprno" rdečelasko pri sosednji mizi, ki se bori za kravje pravice. "Mater jim primitivno!" se Jana še vedno ni mogla pomiriti, a je vseeno toliko znižala glas, da sem jo slišal samo jaz. Strinjal sem se z njo. Popolnoma sem se strinjal, a sem jo vseeno miril. Ko sta se čez nekaj časa mimo restavracije in proti njenemu vходу sprehodili dve kravi, ju ni zadel noben kamenček, kar je bila Janina mala zmagava. Lastnik restavracije ju je zagledal, ko sta se približevali prvim mizam. Počasi jima je šel naproti. S prijaznim trepljanjem ju je preusmeril nazaj na obalo. Ko bi le bilo vedno in povsod tako.

/ dalje
Nace Novak

Za naš jezik Voluntariat ali prostovoljno delo?

Voluntariat in voluntarstvo sta jezikovna spačka, ki ju pogosto srečujemo v časopisih tostran in onstran slovenske meje. Nastala sta pod vplivom italijanskega voluntariato, ki je v preteklosti pomenilo prostovoljno služenje vojaščine, zadnja desetletja pa pomeni predvsem prostovoljno delo, ki ga državljanji opravljajo prostovoljno in brezplačno v korist revnih, duševno in telesno prizadetih, zaznamuje pa tudi organizacije, v katerih se prostovoljci zbirajo.

Slovenščina pozna izraza voluntarizem in voluntarističen. Prvi zaznamuje "mišljenje, delovanje, ki temelji predvsem na volji". Obstajata pa tudi filozofski in psihološki voluntarizem, ki oba poudarjata pomen volje. Vendar v nobenem primeru ti izrazi nimajo zveze z italijanskim voluntariato.

V slovenščini smo poznali izraz prostovoljec predvsem za ljudi, ki so se javili za kako nevarno delo ali so stopili prostovoljno v vojsko. Ta pomen se še vedno ohranja. Vendar ima še en dodaten pomen: zaznamuje človeka, ki ob delu prostovoljno in zastonj dela v prid bližnjika. To njegovo delo je prostovoljno, ni prisiljeno, zato je toliko več vredno.

Simon Gregorič ob 100-letnici smrti

Pod jesen gre! A čas noben ni kmetu ljubši kot jesen. Pomlad je čas cvetú in nad, a čas skrbi in dela tudi, poleti mož potán se trudi, a jesen da mu hlad in sad, za strah in skrb in trud obilo mu vrt in polje da plačilo.

(Andreju Einspillerju ob zlati maši)

Vabilo k abonmaju

Ob 20.30
PIAF, EDITH PIAF
Z nadnapisi v italijanščini

Igra in poje: Vesna Pernarčič
Klavir: Joži Šalej

Info vstopnice:

Brezplačna številka
800 214 302

Danes, 21. 09. 2006
Kulturni dom - Trst

Ob 22.30
PUPKIN KABARETT

Enkratna nočna selitev iz Miele v SSG

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
TEATRO STABILE SLOVENO

www.teaterssg.it

onkraj robov strasti v
drugačnem jeziku

SSG
abonmajska sezona 06/07
stagione abbonamenti 06/07

Vpisujemo abonma
za sezono 2006/07

TRST
Gledališka blagajna
040-362542

GORICA
Kulturni dom
0481-33288